Kurucusu / NEZİH DEMİRKENT

EKONOMİ POLİTİKA

DÜNYA

8 Aralık 2022 • Perşembe

05

GÜNCEL

Dünyanın en güçlü 100 kadını listesinde tek Türk

Enflasyonda gerileme sürecek

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, enflasyonun artık gerilemeye başladığını belirterek, "Yıl sonunu çok daha iyi bir noktada kapatacağız" dedi. Kur beklentisinde değişiklik olup olmadığına yönelik soruya, "Merkez Bankası olarak bizim bir kur hedefimiz yok" yanıtını verdi.

Enflasyonun sadece Türkiye'nin değil dünyanın sorunu haline geldiğine işaret eden Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, "Baz etkisi geçen seneki kur ataklarından sonra oluşan bir maliyet. Savaşın da etkisiyle yüksek enflasyon vardı. Enflasyondaki gerilemeyi daha fazla göreceğiz. Yıl sonunu çok daha iyi bir noktada kapatacağız. Süreçte uyguladığımız politikalarda bizim bütünleşik politika çerçevemiz bu noktaya bizi getirdi. Sürdürülebilir fiyat istikrarı da oluşturuldu. Faiz, kur politikası, rezerv politikası gibi birçok politika enflasyonu daha da gerilemeye sebep olacak. Ocak sonu ve şubat ayında, enflasyonu yükselten sebepler geride kalacak" açıklamasını yaptı. Kavcıoğlu, enflasyonu artıran tüm etkenlerin artık sona erdiğini söyledi. Kavcıoğlu, kredilerin son dönemde istedikleri alanlara gitmediğini söyleyerek, "Bankalarla bu durumları görüştük" ifadelerini kullandı. **Devamı 3. sayfada**

"Rezervimiz 125 milyar dolar"

Başkan Kavcıoğlu, "Dünyada 2022 yılının başından beri rezervi artan tek merkez bankası Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası. Rezervimiz bugün itibarıyla 125 milyar dolar" dedi. **Devamı 2. sayfada**

En çok doğrudan yatırım Hollanda'ya
(Ocak 2003-Eylül 2022)

Ülke	Milyon $	Pay %
Hollanda	17.420	29,8
ABD	9.263	15,9
Azerbaycan	6.775	11,6
İngiltere	3.528	6,0
Almanya	3.411	5,8
Lüksemburg	1.421	2,4
İsviçre	1.333	2,3
Malta	1.329	2,3
Rusya	1.108	1,9
TOPLAM	**58.396**	**100,0**

Türklerin doğrudan yatırım yaptığı ülke sayısı 115'e çıktı

Türk sermayesinin doğrudan yatırımları 4 kıtaya 115 ülkeye yayıldı. Son 20 yılda Türk yatırımcılar yurt dışında toplam 58,4 milyar dolarlık doğrudan yatırım gerçekleştirirken 2003'ten itibaren katlanarak büyüyen söz konusu tutar ilk kez 2005 yılında 1 milyar doları aşmıştı. Bu dönemde en çok yatırım 17,4 milyar dolarla Hollanda'ya yapılırken bu ülkeyi 9,3 milyar dolarla ABD, 6,8 milyar dolarla Azerbaycan izledi. Bugüne kadarki yurt dışı doğrudan yatırımlarda en büyük payı 15,1 milyar dolarla madencilik ve 11,2 milyar dolarla bankacılık/finans ve sigortacılık aldı.

Naki BAKIR'ın haberi 4. sayfada

CÜNEYT DİRİCAN
Vadeli köşe yazısı - 101
02

LEVENT AKBAY
İnsan kolay yetişmiyor!
06

SELÇUK ÖZGENÇ
OECD, verginin 2022 Oscarlarını açıkladı
07

Eğitim giderleri 344 milyar TL'nin üzerine çıktı
02

Tasarruf yapanların oranı %63
06

Pazarlık 'asgari' 7 bin 785 TL'den başlayacak
07

Avrupa, doğalgaz talebini dörtte bir oranında azalttı
08

Libya'dan, petrol ve gaz şirketlerine davet
08

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin 11 aylık ihracatı 11.3 milyar $
10

GÜNLÜK

Anadolu

Dünya Gazetesi için Anadolu çok mühimdir. Yerel basına çok kıymet vermişizdir. Bu bizim yazılı olmayan ama altı kırmızı ile çizili ilkelerimizden biridir. 42 yıl boyunca bu doğrultuda ilerledik. Bu öğretiyi yaşadık ve yaşattık. Biz böyle öğrendik ve Dünya hep böyle kalacak. Anadolu'nun sesini daha iyi duyurmak için koşacak. Yurt haberleri sayfalarımıza başladık. Eski dostlara kavuşmanın heyecanı içindeyim. Onlarla yeniden el sıkışmak çok heyecan verici. Yıllarca beraber yürüdüğümüz arkadaşlarımız, iş adamları bizi hemen bağırlarına bastılar. Bazen ayrılıklar yeni ufuklar da açabiliyor.

İstanbul Türkiye'nin kalbi, finansın merkezi, yıllardır gözümüzün önünde kurulan Finans Merkezi binaları artık sahibini bekliyor. Evet, trafik çok da müsait değil, yaşam koşulları ağır hatta çok ağır bir yerleşim bölgesi İstanbul. Ama hem sızlanıp hem yaşıyoruz. Burayı seviyoruz. Akşamları köprüden geçerken sadece parlak ışıklarının gözüktüğü, gecenin tüm kabahatleri örttüğü görüntü için kimse enfes demeden duramaz. İçinden deniz/boğaz geçen kaç şehir vardır dünyada?

Ama yüzümüz Anadolu'ya dönük, arkamız İstanbul'a dayalı kocaman bir markayız biz. Bugünlerde, etrafımızda koparılan fırtınalar da belki bu yüzden. Değerli okurlarının teveccühü ile Türkiye'nin en önemli ekonomi gazetesi olmayı başaran Dünya, yine okuyucularına en iyisini sunmak için hummalı bir çalışma içinde. Sizler varken biz her gün gelişeceğiz. Gelişerek Türkiye'ye temiz medya, temiz toplum bilincini göstereceğiz.

Bizlerin çalışma azmi belki de adımızın Dünya oluşundan geliyor. Kökü Arapçadan gelen **dişil** bir isim Dünya:

Kadınının gücü, kadınlığın gücü.

Didem DEMİRKENT

Antalya Limanı'na kruvaziyerlerle 30 bin turist geldi

Antalya Limanı, bu yıl kruvaziyerlerle gelen 30 binden fazla yolcuyu ağırladı. QTerminals Antalya'dan yapılan açıklamaya göre, Antalya Limanı'na, bu yıl dünyanın birçok noktasından dev yolcu gemileri geldi. Sezon boyunca Emerald Azzura, Spirit of Adventure, Blue Sapphire, Club Med 2, Riviera, Seven Seas Explorer, Mein Schiff 6 ve Mein Schiff 5, The World gibi lüks gemileri konuk eden liman, Silver Spirit ile sezonu kapattı. Limana sezon boyunca bu kruvaziyerlerle gelen yolcu sayısı 30 bin 641 oldu.

Açıklamada görüşlerine yer verilen QTerminals Antalya Genel Müdürü Özgür Sert, limanın yüksek kapasitesiyle Akdeniz'de iç ve dış turizm açısından önemli rol oynadığını belirtti. Geçen yıl küresel salgın nedeniyle 4 sefer ile gelen 1413 yolcuyu ağırladıklarını hatırlatan Sert, limana bu yıl 26 sefer gerçekleştirildiğini kaydetti.

Yoğunluk sürecek

Gelecek sezondan daha da umutlu olduklarını vurgulayan Sert, şunları ifade etti: "Antalya Limanı'nda gelecek yıl da yoğunluk bekliyoruz. 2023 kruvaziyer sezonu için şimdiden birçok rezervasyon aldık. Limanımıza bu gemilerle gelen tursitler Antalya esnafının da yüzünü güldürüyor. Bu bakımdan liman olarak şehrin ekonomisine yaptığımız katkının gelecek yıl da artarak devam etmesini bekliyoruz. QTerminals Antalya olarak şehrimiz ekonomisinin itici gücü turizme sağladığımız katkıyı artırmaya devam edeceğiz."

Çukurova Havalimanı'nın marta kadar açılması planlanıyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, "Çukurova Havalimanı'nda altyapı ve saha düzenleme işleri devam ediyor. Yapım çalışmalarımızı tahminen şubat sonu ya da mart başında tamamlayarak, havalimanımızın açılışını gerçekleştirmek için yoğun çaba sarf ediyoruz" dedi. Üstyapı tesislerinin yapım çalışmalarının da hızla ilerlediğini belirten Karaismailoğlu, "Toplam sabit yatırım bedeli 196 milyon 815 bin avrodur. Devletin kasasından bir kuruş çıkmadan yaklaşık 197 milyon avroluk yatırımı ülkemize kazandırıyoruz. Ayrıca 25 yıl içerisinde de 297 milyon 100 bin avro kira bedelini de devletimizin hazinesine katacağız" açıklamasını yaptı.

ISSN 1301-9090

DÜNYA FİYATI: 7.00 TL / KKTC: 7.50 TL | www.dunya.com | email: dunya@dunya.com | Eski Büyükdere Cad. No:37 Kat: 4 Maslak İş Merkezi 34485 Sarıyer / İstanbul | TEL : (0212) 285 10 12/14 | SAYI: 10573 - 12974

Vadeli köşe yazısı – 101

Cüneyt DİRİCAN

Bank for International Settlements uyardı. Dünyada bilanço içi ve dışı olmak üzere, başta emeklilik fonları ve banka dışı kurumlarda 80 trilyon dolarlık döviz takası (swap) hacmi var diye. Herhangi bir günde 2,2 trilyon dolarlık takas temerrüt riski ile 80 trilyonun ABD tahvilleri, repo ve şirket bonoları toplamından daha fazla olduğuna dikkat çekmiş. Döviz takası konusuna girmeden önce finansal yönetim 101 ile başlayalım. "Nakit Akım Tablosu" hesaplanırken dönem net karına amortisman eklenerek hesaplamaya başlanır. İşletme faaliyetlerinden veya yatırımlardan ve finansmandan doğan nakit akımı pozitif olabileceği gibi, bu kalemlerden bazıları negatifken toplam pozitif veya yine negatif olabilir. Dönem başı ve sonu kasa mevcudu ve hazır değerler farkı ise bu sondaki rakamı verir. Dolayısı ile bilançodaki kasa mevcudu başka, nakit akım tablosundaki likidite değişimleri başka bir şeydir.

Malum "swap hariç net rezerv" uzun zamandır bizde tartışma konusu. Ancak bizde son dönemde akademik çalışmalarda da yer almaya başlayan bu kavramı dünyada ve uluslararası literatürde bulmak mümkün değil. Bu farkın çeşitli nedenleri olabilir. Öncelikle yukarıda ifade etmeye çalıştığımız nakit akım tablosundaki akış ile bilanço kalemi kasa mevcudunu karşılaştırmak en temel neden. Elma ile armut kıyaslaması gibi stok ile akım birbirine karıştırılmamalıdır. Nitekim IMF'in "International Reserves and Foreign Currency Liquidity" Guidelines dokümanındaki tanımlarına göre merkez bankaları ile yapılan swaplar "official reserve assets" içinde sayılır. Keza bir tarafı ulusal para olan yerli bankalar ile yapılan türev sözleşmeler piyasa fiyatı ile resmi rezervlere girer. Keza aynı IMF dokümanında swapların bu anlamda bir kredi kullanımı olarak ele alınması tavsiye edilmektedir. Dolayısı ile nasıl kredi şirket bilançosunda kullanılana kadar kasa, banka gibi hazır değerler içerisinde yer alırsa, swaplar da rezerv olarak öyle değerlendirilmelidir. Swap anlaşmaları IMF'in ilgili dokümanında özetle net bir şekilde tanımlanmıştır. Keza IMF'in yine ilgili sayfasında tüm ülkeler için "Uluslararası Rezervleri ve Döviz Likidite" verilerini görmek mümkündür. Yani akademik ve resmi kaynaklar dururken ".io" uzantılı öğrenci veya kişisel blogların(ın) sosyal medyada kaynak gösterilmesine ihtiyaç yoktur. Ekteki Reserve Bank of Australia özet tablosu hesaplamayı net şekilde göstermektedir. Yine BIS 2020 Aralık tarihli 34 nolu bülteninde de döviz takası ile varlık ve yükümlülüklerin arttığı yazar. Dolayısı ile haliyle yükümlülükler de vardır. Ancak IMF'in tanım dokümanına göre yükümlülüklerin düşülmesi ile yabancı para likidite rakamına ulaşılır, yani rezerv başka likidite başkadır. Rezervlere dünyada brüt olarak bakılmasının nedeni de budur. Rezervleri kasa hesabına benzetirsek, swaplar faaliyetten doğan negatif nakit akımının finansmandan doğan nakit akımı ile dengelenmesine yardımcı olan kredi imkânlarıdır demek yukarıdaki bilgiler ışığında yanlış olmaz.

Merkez bankaları arasındaki swap, IMF'in bypass edilmesi adına, ulusal paranın değerine ve likiditeye müdahale etmek için son yıllarda artarak kullanılan bir kredi kolaylığı olarak literatürde tanımlanmaktadır. 2008 ve pandemi döneminden sonra artan bu işlemler için örnek vermek gerekirse, sadece NY Fed 2008'den bu yana 1205 adet swap yapmıştır. Son aylarda rekor zarar açıklayan, dünyanın en çok döviz rezervine sahip merkez bankalarından biri olan İsviçre Merkez Bankasının son üç işlemde NY Fed ile toplamda 21 milyar dolara yakın swap yapması malum Fed'in faiz artışı ile piyasalarda (İngiltere, Japonya gibi) yaşanan dalgalanmaların yansımasıdır. İsviçre MB rezerv kompozisyonunda, 2021 yılsonu bilanço verilerine göre, döviz miktarı %97 seviyesindedir. Yani rezervleri güçlü olan MB'ları da likidite amacı ile veya rezervlerine dokunmamak için swap tercih edebilmektedir. Öte yandan akademik literatürde dikkat edilmesi gereken başka başlıklar da vardır. Swapların uzun süreli olarak likidite ihtiyacı için tercih edilmemesinin uygun olacağı, swap yapılsa dahi ulusal paranın değer kaybının sürebileceği gibi. Bir diğer husus ise optimum rezerv miktarının ne olduğudur. Çok rezerv iyidir düşüncesi akademik literatürde sorgulanan bir diğer başlıktır. IMF önerisi ve genel kabul gören ideal oranlar, brüt rezervlerin (burada dikkat edilecek husus swaplar dâhil edilir) 3-6 aylık ithalatı veya bir yıllık dış borcu karşılaması ya da M2 para arzının %10-20 arasında olmasıdır.

Bizim tarafa gelirsek, TCMB 2022 Para ve Kur Politikası dokümanında açıkça, APİ ile piyasanın ihtiyaç duyduğu TL fonlama yetersiz kaldığı için swap işlemlerinin ulusal bankalarla yapıl(aca)(dı)ğı yer almaktadır. Buradan hareketle, sosyal medyada sıkça telaffuz edilen eksi rezerv tutarının büyük kısmı aslında DTH zorunlu karşılıklarla oluşan miktara kabaca eşittir. Yani döviz swap karşılığında ulusal bankalar fonlanırken likidite ihtiyacı giderilmekte ve Liralaşma stratejisine hizmet etmesi amaçlanmaktadır. Bankacılık ve finansla haşır neşir olan herkes zorunlu karşılıklardan kaynaklanan yükümlülüğün iki haftada bir roll etmesi nedeni ile bir anda kalemlerden düşmeyeceğini bilir. Aynı amortismanların nakit çıkışı yaratmaması gibi. DTH'lar çok hızlı çözülürse evet bu bir risktir. Öte yandan, roll eden limitler kesilirse rezervler olumsuz etkilenir. Ancak swap kredi limitleri roll ettikçe sorun olmaz. Özetle, swaplar rezervlere dâhil edilen kalemlerdir ancak likidite pozisyonuna negatif etki eden yükümlülüklerdir. Roll ettiği sürece faiz maliyeti dışında rezervde eksi kalem olarak dikkate alınmaz, likidite hesabında dikkate alınır. Bu (merkez) bankacılığın(ın) doğası gereğidir. Aynen bankaların sendikasyon kredilerinin roll mantığı gibidir. TCMB 2013 sonrasında ABD tahvillerinden kaçıp gold bullion tercih ettiği için swap hattına teminat olmadığından bu kanalı Fed ile kullan(a)mamıştır. Ayrıca ulusal paralarla dış ticaret ödemeleri açısından da swap hatlarının kullanılabileceği unutulmamalıdır.

Sonuç olarak, uluslararası literatürde ve akademide, merkez bankaları dokümanlarında yani bilimde konu şahsi blog veya sosyal medya hesaplarından farklı ele alınmaktadır. Swap hariç net rezerv diye bir tanım dünyada yoktur. Bu nedenle uluslararası veri sitelerinde, örneğin "Dünya Altın Konseyi" istatistiklerinde brüt rezervler verilir. IMF dokümanına göre bir politika enstrümanı olarak kabul görmese de swap bir rezerv biriktirme aracı olarak kullanılabilir. Ancak tüm bunlar Türkiye'de uzun zamandır döviz likidite ihtiyacı olmadığı anlamına gelmez. Zorunlu karşılıklar ve swaplar roll ettiği sürece bir sorun doğurmaz, maliyet doğurur. Fakat swaplar likidite amaçlı çözüm olsa da bir vadede rezerv birikimi farklı yollarla sağlanmalıdır. İhracat bu yüzden önemlidir. Faiz paranın fiyatıdır. Pazarlama derslerinde anlatılır, fiyatla rekabet uzun süreli olmaz diye. Bu yüzden sıcak para ile finansman için faiz bir yöntemdir ancak swaplar gibi uzun süreli tercih edilmemelidir. Kur ise iki paranın birbirine karşı fiyatıdır. İhracatta rekabet ve sürdürülebilirlik için faiz gibi bu nedenle tek başına (reel) kur da yeterli olmaz. Bu nedenledir ki, cari fazla üzerinden dengeye gelebilmek için daha bir sürü çalışılması gereken başlık ve ev ödevi bulunmaktadır. Ve son olarak mevzuatta ve dünyada vadeli çekin yeri ve örneği yoktur. Yani enflasyonda kurun etkisi çok büyük derken, swaplara odaklanırken, vadeli çeki es geçmek, "piyasada iki aylık vadeli çek bile kesilemiyor" demek yanlıştır. Yanlış tanımlar ve tespitler üzerinden ekonomide doğru sonuçlara ulaşmak mümkün değildir.

Zincir marketler için yeni düzenleme geldi

TİCARET Bakanlığınca, 'Perakende Ticarette Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmeliği'nde yapılan düzenlemeler Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Zincir marketlere yönelik yapılan düzenlemeyle, şube sayısı iki yüzden fazla olan zincir mağazalar, satışa sundukları ürünler ile şubelerine ilişkin verileri Bakanlıkça belirlenen sisteme aktarmakla yükümlü olacak. Yayımlanan yönetmelikte, "Perakende ticaretin etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılmasına yönelik politikaların geliştirilmesi, kamuoyunun aydınlatılması ve tüketicinin fiyat karşılaştırması yapabilmesine imkan sağlanması amacıyla, gıda perakende sektöründe hızlı tüketim mallarının satışıyla iştigal eden ve şube sayısı iki yüzden fazla olan zincir mağazalar, satışa sundukları ürünler ile şubelerine ilişkin verileri Bakanlıkça belirlenen sisteme aktarmakla yükümlüdür. Bu veriler ilgili kurum, kuruluş ve kamuoyuyla paylaşılabilir. Veri aktarımının usul ve esasları Bakanlıkça belirlenerek ilgili zincir mağazalara bildirilir" denildi. Öte yandan, yönetmeliğin hükümlerinin uygulanmasını Ticaret Bakanlığı yürütecek.

Sağlık harcamaları 2021'de 354 milyar liraya yaklaştı

Türkiye'de sağlık harcamaları, 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 41,6 artarak 353 milyar 941 milyon liraya çıktı. Türkiye İstatistik Kurumu, 2021 yılına ilişkin sağlık harcamaları istatistiklerini yayımladı.

Buna göre, toplam sağlık harcaması 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 41,6 artarak 249 milyar 932 milyon liradan 353 milyar 941 milyon liraya yükseldi.

Genel devlet sağlık harcaması yüzde 41,5 artışla 280 milyar 220 milyon liraya ulaştı. Özel sektör sağlık harcaması da yüzde 42,1'lik artışla 73 milyar 721 milyon lira olarak hesaplandı.

Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı geçen yıl yüzde 79,2, özel sektör sağlık harcamasının ise yüzde 20,8 olarak gerçekleşti. Genel devlet ve özel sektörün alt bileşenlerine bakıldığında, 2021'de Sosyal Güvenlik Kurumu yüzde 47,2, merkezi devlet yüzde 31,4, hane halkları yüzde 15,9, sigorta şirketleri yüzde 2,6, hane halklarına hizmet eden kar amacı gütmeyen kuruluşlar ile diğer işletmeler yüzde 2,3, mahalli idareler yüzde 0,6'lık paya sahip oldu.

Kişi başına sağlık harcaması ise 2020'de 2 bin 997 lira iken 2021'de yüzde 40,3 artarak 4 bin 206 liraya yükseldi.

Eğitim giderleri 344 milyar TL'nin üzerine çıktı

Türkiye'de eğitim harcamaları, geçen yıl 2020'ye kıyasla yüzde 27,1 artarak 344 milyar 341 milyon lirayı buldu. Türkiye İstatistik Kurumu, 2021 yılına ilişkin "eğitim harcamaları istatistikleri"ni açıkladı.

Söz konusu dönemde harcamaların en çok arttığı eğitim düzeyleri yüzde 37,7 ile yükseköğretim ve yüzde 28,3 ile ortaokul oldu. Türkiye'de eğitim harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya (GSYİH) oranı 2020 yılında yüzde 5,4 iken 2021'de yüzde 4,8'e geriledi. Devlet eğitim harcamasının GSYİH içindeki payı ise 2020'de yüzde 4 iken 2021'de yüzde 3,4 düzeyinde gerçekleşti.

Geçen yıl yapılan eğitim harcamalarının yüzde 72,5'i devlet tarafından finanse edildi. Eğitim harcamaları içinde hane halklarının yaptığı harcamaların payı yüzde 22 olarak hesaplandı. Devlet eğitim kurumlarınca gerçekleştirilen harcamaların yüzde 35,6'sını yükseköğretim, yüzde 22,3'ünü ortaöğretim oluşturdu. Özel eğitim kurumlarınca yapılan harcamaların yüzde 39,5'i yükseköğretime, yüzde 34,4'ü ortaöğretime yönelik ayrıldı.

Öğrenci başına eğitim harcaması yüzde 25,9 arttı

Öğrenci başına yapılan eğitim harcaması 2020'de 12 bin 311 lira iken geçen yıl yüzde 25,9 artarak 15 bin 500 lira oldu. Eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde, geçen yıl öğrenci başına harcamanın en yüksek olduğu eğitim düzeyi 28 bin 597 lirayla yükseköğretim olarak kayıtlara geçti.

Enflasyonu yükselten sebepler geride kaldı

Baş tarafı 1. sayfada

"Liralaşmayı en önemli merkeze oturttuk" diyen Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, "Döviz Kuru spekülasyonunu liralaşma stratejimizle sona erdiriyoruz" dedi. Sürdürülebilir fiyat istikrarını sağlayacaklarını kaydeden Kavcıoğlu, "Baz etkisi geçen seneki kur ataklarından sonra oluşan bir maliyet. Savaşın da etkisiyle yüksek enflasyon vardı. Yıl sonunu çok daha iyi bir noktada kapatacağız. Ocak sonu ve şubat ayında, enflasyonu yükselten sebepler geride kalacak."

Finansman maliyetlerinde düşüş var

Temmuzdan sonra finansman maliyetlerinde çok önemli bir düşüş olduğunu kaydeden Kavcıoğlu, "Üretim yapan firmaların finansman maliyetlerinde 15 puana yakın düşüş var. KOBİ'lerde 20-25'lere kadar dayanıyor. Uyguladığımız politikaların sonucunu görmeye başlıyoruz. Hiçbir zaman arz sıkıntısı yaşamadık. Rezervlerimizin güçlü olması da bunda etkili bir husus" dedi.

Temel amaç cari fazla sağlamak

Türkiye Ekonomi Modeli felsefesinin temelinde cari fazla sağlamak olduğunu ifade eden Kavcıoğlu, "Artık faiz artırarak değil, kalıcı ve sürdürülebilir fiyat istikrarını oluşturmak için cari fazla vermek gerekiyor. Türkiye'nin üretim potansiyelinin sürdürülebilir olması için kaynak bulunması lazım. Ne zaman Türkiye önünü görmeye başlasa döviz kuru hep buna engel oldu. Türkiye Ekonomi Modeli, kendi kaynağını yaratan bir sisteme döndü" diye konuştu.

Kavcıoğlu, "Merkez Bankası yıllık bilanço açıklar. MB'nin kar ve zarar kalemleri de farklıdır. Dünyada merkez bankaları zarar ediyorlar. Çok büyük zarar açıklayan merkez bankaları var. Bizim görevimiz kar etmek değil. Görevimiz, ülkenin para politikasını en iyi şekilde yürütmek. Şu ana kadar 500'ün üzerinde firma yatırım kredisi kullandı. Bu kredilerle şu an 62 ilde yatırım yapıldı. 81 ile yaydığımızda amacımıza ulaşacağız" açıklamasını yaptı.

2 yıldır büyüyen 3 ülkeden biriyiz

"Bizim temel politikamız yatırımları, üretimi artırmak" diyen Kavcıoğlu, "Ağustos ayında ilk faiz indirimine gittiğimizde resesyon ve durgunluk endişelerine karşı adım attık. Faiz indirimiz bize bu süreçte çok yardımcı oldu. Finansman maliyetleri de süreçte olumlu katkı yaptı. Kredilerin potansiyel olarak artması yatırımlarda yardımcı oldu. Daha da yolumuz var... Bu bizim büyümemize yardımcı olacaktır. 2 yıldır sürekli büyüyen 3 ülkeden biriyiz. 60-65 civarında yıl sonu enflasyon bekliyoruz" dedi.

Bankalarla görüştük

Şahap Kavcıoğlu, kredilerin son dönemde istedikleri alanlara gitmediğini söyleyerek, "Bankalarla bu durumları görüştük. Haziran ve temmuz ayında tedbirleri uygulamaya başladık. Yatırım kredilerin hiçbir kısıtlama yok. KOBİ'lerde de aynı şekilde. Biz üretim yapan firmalara kredi konusunda kolaylık sağlıyoruz" ifadelerini kullandı.

KKM'nin Merkez Bankası'na yükü yok

"Kur Korumalı Mevduat Sistemi'nin Merkez Bankası'na bir yükü yok" diyen Kavcıoğlu, "Bizim işlerimiz Hazine işleriyle biraz daha farklı. Sürdürülmesinde bir sakıncası yok bence kur korumalı mevduat sisteminin. Dönemine ve sürecine göre kullanılabilir bir politika. Kur korumalı mevduattan çıkışlar başladı. Enflasyondaki düşüşü vatandaşlar hissettiği zaman vatandaşlar tarafından çıkışlar görülecektir. KKM ile bankalar uzun vadeli, düşük faizli kaynak sağladı" değerlendirmesini yaptı.

Rezervimiz 125 milyar dolar

TCMB Başkanı Kavcıoğlu, "Dünyada 2022 yılının başından beri rezervi artan tek merkez bankası Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası. Biz rezervleri çeşitlendirdik, kaynakları artırdık. Dünyada merkez bankaları 1,2 trilyon Dolar rezerv harcadı. Rezervimiz bugün itibarıyla 125 milyar dolar" dedi. Kavcıoğlu, altın rezervlerini de güçlendirdiklerini belirterek yıl sonu için toplam altın rezervleri açısından 800 tonun hedeflendiğini belirterek, "Bugün TCMB, sahip olduğu altın rezervi ile dünyada ilk 5'e giriyor. Dolayısıyla TCMB'nin gücünü konuşurken bunların hepsini göz önüne almak lazım. Biz, doğru olanı yapıyoruz" diye konuştu.

İhtiyaç olursa dövize müdahale yapılır

Şahap Kavcıoğlu, kamu bankaları üzerinden dövize müdahale iddialarına da yanıt verdi. Kavcıoğlu, "Müdahaleler olur mu? Gerektiği zaman olur. Bu yıl en küçük merkez bankası bile 20-30 milyar dolarlık müdahale yapmış. TCMB de kendi içerisinde, kendi yöntemleri, uygulamaları, döveiz rezervlerinin durumuna göre ihtiyaç olursa müdahale yapar" dedi.

Türk sermayesinin doğrudan yatırım yaptığı ülke sayısı 115'e çıktı

Türkiye ekonomisinin dışa açıldığı son 20 yılda Türk yatırımcılar yurt dışında toplam 58,4 milyar dolarlık doğrudan yatırım gerçekleştirdi. Bugüne kadarki yurt dışı doğrudan yatırımlarda en büyük payı 15,1 milyar dolarla madencilik ve 11,2 milyar dolarla bankacılık/finans ve sigortacılık aldı.

Türklerin doğrudan yatırımları (Ocak 2003-Eylül 2022)

Naki BAKIR

Türkiye ekonomisinin dışa açıldığı 2000'li yıllarda Türk sermayesinin doğrudan yatırımları Avrupa'dan Asya'ya, Amerika'dan Afrika'ya dört kıtaya yayıldı.

Türk girişimcilerin yatırım yaptığı ülke sayısı bu yılın Eylül sonu itibariyle 115'e ulaşırken, 2003 başından bu yana gerçekleşen yatırımların kümülatif tutarının da 58,4 milyar dolar olduğu belirlendi.

Merkez Bankası'nın ödemeler dengesi kapsamındaki kayıtlarına göre Türklerin yurt dışı yatırım eğilimi bu yıl da ivmesini sürdürdü. Yılın ilk dokuz ayında Türk girişimciler başka ülkelerde 3 milyar 593 milyon dolarlık doğrudan yatırıma gitti. Yurt dışı yatırım hacmi geçen yılın eş dönemine göre yüzde 31 büyüdü. Yılın son çeyreğinde hayata geçecek yeni yatırımlarla yılın tümündeki tutarı 5 milyar dolara yaklaşması bekleniyor.

2'şer milyon dolarlık yatırımla yurt dışı ülke gamına bu yıl eklenen Tanzanya ve Filipinler ile birlikte Eylül 2022 itibariyle Türk sermayesinin doğrudan yatırımı bulunan ülke sayısı 115'e ulaştı.

20 yılda 60 milyar dolara yaklaştı

Türklerin dış ülkelere yaptığı doğrudan yatırımların yıllık tutarı 2002 yılında sadece 251 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmişti. 2003'ten itibaren katlanarak büyüyen söz konusu tutar ilk kez 2005 yılında 1 milyar doları aşmıştı. 2007'de 2 milyar doları, 2012'de 4 milyar doları, 2014'te 5 milyar doları aştı. 2015'te ise 5 milyar 242 milyon dolarla söz konusu yatırımlarda şu ana kadarki en yüksek yıllık düzey görüldü. Yıllık yatırım tutarı, 2016-2020 döneminde 3-4 milyar dolar arasında seyretti, 2021 yılında 4 milyar 619 milyon dolar oldu.

Bu yılın ocak-eylül dönemindeki hareketle birlikte Türk sermayesinin 2003 başından bu yılın Eylül ayı sonuna kadar olan dönemde gerçekleştirdiği yurt dışı doğrudan yatırım tutarı 58 milyar 396 milyon dolara ulaştı.

Aynı dönemde dış yatırımlarda kümülatif 5 milyar 706 milyon dolarlık bir tasfiye yaşanırken, Türk sermayesinin yurt dışındaki firmalarına kullandırdığı 6 milyar 313 milyon dolarlık kredi ile birlikte yurt dışı net varlık edinimi 59 milyar dolar oldu.

Hollanda, ABD ve Azerbaycan

Türklerin 115 ülkede doğrudan yatırımı bulunmakla birlikte, baz alınan dönemde realize edilen tutarın yaklaşık üçte ikisinin üç ülkeye gerçekleştiği belirlendi. Hollanda, kümülatif 17 milyar 420 milyon dolarla ilk sırada yer aldı. Anılan dönemdeki yatırımların yüzde 29,8'i bu ülkeye yapıldı. Yatırımların birikimli tutarına göre bu ülkeyi 9 milyar 263 milyon dolar ve yüzde 15,9 payla ABD izledi. Azerbaycan 6 milyar 775 milyon dolarlık yatırım ve yüzde 11,6 payla üçüncü sırada yer aldı.

İngiltere 3 milyar 528 milyon, Almanya 3 milyar 411 milyon, Lüksemburg 1 milyar 421 milyon, İsviçre 1 milyar 333 milyon, Malta 1 milyar 329 milyon, Rusya 1 milyar 108 milyon, İrlanda 740 milyon dolarla ilk 10'da yer aldı.

Madencilik ve finans gözde

Türklerin yurt dışı doğrudan yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında en gözde sektörlerin madencilik ve finans olduğu dikkati çekiyor.

Anılan yaklaşık 20 yıllık dönemde yapılan yatırımlarda madencilik ve taş ocakçılığı sektörü 15 milyar 120 milyon dolarla tek başına yüzde 25,9 pay alıyor. Başka deyişle yurt dışına yapılan her 100 dolarlık yatırımın 26 doları bu sektöre.

Bankacılık, sigorta, reasürans ve emeklilik fonları, holding şirket faaliyetleri ve diğer finansal hizmetleri kapsayan "Finans ve sigorta" sektörüne bu dönemde yapılan toplam yatırım da 11 milyar 173 milyon dolara ulaşarak toplamda yüzde 19,1 pay aldı. Gıda, içecek ve tütün imalatı sektörü kümülatif 5 milyar 645 milyon dolarla üçüncü sırada.

Bu sektörleri 4 milyar 375 milyon dolarlık yatırımla gayrimenkul faaliyetleri, 2 milyar 695 milyon dolarla bilgi ve iletişim, 2 milyar 690 milyon dolarla inşaat, 2 milyar 224 dolarla ulaştırma ve depolama, 1 milyar 846 milyon dolarla tekstil ve giyim, 1 milyar 613 milyon dolarla elektrik, gaz, 1 milyar 492 milyon dolarla Metalik olmayan mineraller ve 1 milyar 246 milyon dolarla konaklama ve yiyecek hizmetleri izledi.

Kadın girişimci adaylarına 'İyi İşler' eğitimi başladı

Boyner Grup ve Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) iş birliğiyle gerçekleştirilen "İyi İşler: Gıda ve Elektronik Dışı Perakendede Kadın Girişimcileri Güçlendirme Programı"nın yeni dönem eğitimleri başladı.

Boyner Grup açıklamasına göre, projenin yeni eğitim döneminin başlangıcı Boyner Grup Yönetim Kurulu Üyesi Ümit Boyner ve KAGİDER Yönetim Kurulu Başkanı Emine Erdem'in katılımıyla gerçekleşti. Boyner Grup'un 2015'te başlattığı ve 2018 yılından bu yana KAGİDER iş birliğiyle devam eden İyi İşler Programı'nın altıncı döneminde 21 farklı konuda verilecek eğitimler ile tekstil, hazır giyim, ayakkabı, çanta ve aksesuar sektörlerinde yer alan kadın girişimcilerin ve tedarikçilerin sürdürülebilir iş modelleri ile işletme kapasitelerini artırmaları amaçlanıyor.

9 hafta süren İyi İşler eğitimlerinde iletişim, dönüştürücü liderlik, insan kaynakları yönetimi, stratejik planlama, B2B pazarlama ve fiyatlama, rakip analizi ve pazarda konumlandırma, büyüme ve yeni yatırımlar için finans kaynakları, yeni pazarlar için ağlar, kalite, sosyal sorumluluk ve kimyasal uygunluk yönetimi, sözleşme ve iş hukuku, borçlar ve vergi hukuku, dış ticaret teşvikleri, kamu teşvik programları ve elektronik ticaret konularında rekabette güçlenmelerini sağlayacak kapsamlı bir içerik ile eğitimler sunuluyor.

"Bu proje farklı alanlarda iyiliği besliyor"

Açıklamada görüşlerine yer verilen Boyner Grup Yönetim Kurulu Üyesi Ümit Boyner, yeni eğitim döneminde birbirinden değerli 27 kadın girişimciyle bir arada olduğu için duyduğu mutluluğu aktararak, şunları kaydetti: "Katılımcılarımızın kendi işlerinde yarattığı istihdamda kadın oranının yüzde 66 ile Türkiye ortalamasının üstünde olduğunu paylaşmak istiyorum. Bu burada başlattığımız döngünün kelebek etkisiyle anlamını katladığını kanıtlıyor. Bu proje farklı alanlarda iyiliği besliyor. İyi işler üretmeye birlikte devam edeceğiz."

Güler Sabancı, "Dünyanın En Güçlü 100 Kadını" listesindeki tek Türk

Forbes'in en güçlü 100 kadın listesine 81'inci sıradan giren Güler Sabancı, listede en güçlü iş kadınları kategorisinde ise 27'nci sırada

Sabancı Holding Yönetim Kurulu Başkanı Güler Sabancı, Forbes Dergisi'nin geleneksel olarak her yıl belirlediği "Dünyanın En Güçlü 100 Kadını" listesine bu yıl Türkiye'den girmeyi başaran tek Türk iş kadını oldu. Listede 39 kadın CEO, 10 kadın devlet başkanı ve toplam serveti 115 milyar dolar olan 11 milyarder kadın yer aldı.

Dünyanın en prestijli iş dünyası dergilerinden Forbes tarafından hazırlanan "Dünyanın En Güçlü 100 Kadını" listesinde yer almayı başaran tek Türk iş kadını olan Sabancı, listede 81. sırada yer aldı. Listede iş dünyası, medya, finans, eğlence gibi farklı kategorilerde dünyanın dört bir yanından güçlü kadınlar yer alıyor. Güler Sabancı 'iş-dünyası' kategorisinde dünyanın en güçlü 27'nci kadını olarak dikkat çekiyor.

Statükoyla savaşan kadınlar

İş dünyası kategorisinde listede yer alan en güçlü kadın genel sıralamada dördüncü olan Marry Bara. Bara, General Motors'un yönetim kurulu başkanı ve CEO'su. 2014'ten beri bu görevde ve 'büyük üçlü' olarak adlandırılan 3 büyük otomobil üreticisinin zirvesinde yer alan ilk kadın. En güçlü ikinci iş kadını CVS'nin yönetim kurulu başkanı Karen S. Lynch. Üçüncü en güçlü iş kadını da ABD'den: Julie Sweet, Amerikalı bir avukat ve iş kadını olan Sweet Accenture'ın icra kurulu başkanı. Eğlence kategorisinde ise en güçlü kadın Oprah Winfrey oldu. Forbes listenin hazırlanma kriterlerini açıklarken, "Politik liderler için ülkelerin milli hasılalarını ve nüfuslarını, şirket yöneticileri için gelir ve çalışan sayısını, ünlüler için erişim güçlerini dikkate aldı. Sonuç, satükoyla savaşan bir grup kadın oldu" ifadesini kullandı.

Kamala Harris 3'üncü sırada

Genel listenin ise birinci sırasında Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen bulunurken, Avrupa Merkez Bankası Başkanı Christine Lagarde ikinci, ABD Başkan Yardımcısı Kamala Harris ise üçüncü sırada yer aldı.

ERT'nin ilk kadın üyesi

Derginin internet sitesinde yer alan açıklamada, Güler Sabancı'nın Sabancı Vakfı ve Sabancı Üniversitesi'nde de Mütevelli Heyeti Başkanı olduğu hatırlatılırken, European Round Table for Industry'nin (ERT) ilk kadın üyesi olduğu belirtildi. Ayrıca Güler Sabancı'nın, MIT Energy Initiative'in Dış Danışma Kurulu'nda görev aldığı anımsatıldı.

ABD'de şiddetli bir işgücü açığı var

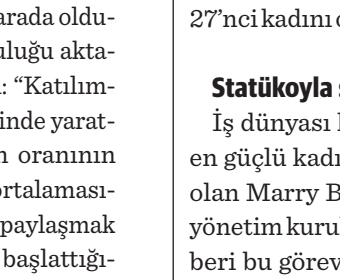

Ricardo HAUSMANN
Venezüella Eski Planlama Bakanı

ABD ekonomisi çok fazla işçi talep etmesine rağmen ülkede iş arayanların yaklaşık 2 katı kadar boş iş var. İşçi sayısından çok daha fazla açık pozisyona sahip olmak rekor düzeyde yüksek işten ayrılma oranlarına ve üretkenlik artışını aşan ücret artışlarına yol açarak, geniş tabanlı enflasyona katkıda bulundu. Bu durum yüzünden ABD Federal Rezervi, ekonominin doymak bilmez iş iştahını soğutma çabasıyla faiz oranlarını keskin bir şekilde artırdı.

Göçmenlik politikası işgücü açığını artırdı

Biden yönetiminin göçmenlik politikası; işgücü açığını artırıp, Fed'in faiz oranlarında agresif bir görünüm sergilemesini sağladı. İşçi sayısını kısıtlayan politika yapıcılar, ekonominin potansiyel çıktısını sınırlandırdığı gibi harcama düzeyini de azaltmış oldu. Halbuki daha yüksek göç; daha düşük faiz oranlarına, artan üretime ve daha fazla talebe yol açabilir. Peki ABD neden daha fazla göçmen kabul etmiyor?

Sorunun bir kısmı, vasıflı işçi vizeleri için çok az yer bırakan ve gerekli sözde vasıfsız işçiler için daha da az yer bırakan Amerika'nın yetersiz ve miadını doldurmuş 1986 tarihli Göçmenlik Yasası. Yeterli yasal yollar olmadan, ABD'nin şu anda sınırları içinde yaşayan yaklaşık 13 milyon belgesiz göçmen olması şaşırtıcı değil. ABD ekonomisinin onlar olmadan ne kadar küçük olacağını ancak hayal edebilirsiniz.

Biden yönetimi, tarım dışı, düşük vasıflı geçici işçiler için H2-B vize sınırını ikiye katlayarak yaklaşık 130 bin işçiye çıkararak doğru yönde bazı adımlar attı . Ancak bu, ekonominin ihtiyaçlarına göre çok küçük. Geçen yıl yüksek vasıflı işçiler için H1-B vizeleri için 300 binden fazla başvuru yapılmışken , H1-B programı 2006'dan bu yana yıllık 85 bin kişilik onay sınırına sahipti. Kongre›nin her iki meclisini de kontrol etmesine rağmen Demokratlar üst sınırı artırmak için hemen hemen hiçbir şey yapmadı. Ayrıca bekleyen vize başvuruları Biden yönetimi altında yüzde 50'den fazla artarak 5.7 milyondan 8.8 milyona ulaştı. Birçok vize türü için bekleme süreleri de önemli ölçüde arttı. Örneğin, göçmen işçiler için tüm yeşil kart vizelerinin yarısı 2012'de 4.5 ay içinde işlenirken, 2022 itibarıyla bu vizelerin yüzde 80'inin işlenmesi 30 aydan fazla sürdü.

Daha fazla göç, göçmen girişimciliğini artıracaktır

Ülkeye daha fazla göçmen ve mültecinin girmesine izin verilirse ne olur? Bunu cevaplamak için sadece önceki göç dalgalarını incelememiz yeterli. Birkaç çalışmanın gösterdiği gibi, 125 bin Kübalı mülteciyi Miami'ye getiren 1980 Mariel tekne asansörü, o sırada ABD ekonomisi zayıf olsa da yerel halkın iş olanaklarını olumsuz etkilemedi. Büyük mülteci girişleri diğer ülkelere de fayda sağladı. Örneğin, 1990'ların başlarında Rus Yahudilerinin İsrail'e kitlesel göçü, ülkenin 'startup ulusu' markasını güçlendirmeye yardımcı olan bir ekonomik patlamaya yol açtı.

Benzer şekilde, 2015'ten bu yana 2 milyon Venezüellalı mültecinin Kolombiya'ya akışının ülke içi işsizlik veya ücretler üzerinde esasen hiçbir etkisi olmadı ancak ülkenin Latin Amerika ve ötesinde COVID sonrası en hızlı iyileşmelerden birine sahip olmasına yardımcı oldu. En önemlisi, Kolombiya, Venezüellalı göçmenlere iş piyasasına, sağlık hizmetleri sistemine ve eğitime tam erişim sağladı. Son zamanlarda yapılan bir araştırma, Venezuelalılara yasal statü vermenin Kolombiya'daki göçmen girişimciliğini 10 kat artırdığını gösterdi. Özetle ABD, daha düşük faiz oranları ve daha fazla yabancı içeren dinamik bir ekonomi ile yüksek faiz oranları ve daha az göçmen içeren durgun bir ekonomi arasında karar vermeli. Amerikalıların yabancı düşmanlığının pahalı bir seçim olduğunu bilmeleri gerekiyor.

AÇI KARŞI AÇI

Levent AKBAY

İnsan kolay yetişmiyor!

EYT konusu gerçekten çok yönlü etkileri olacak bir konu. Milyarlarca dolarlık bir karar verilecek. 'Hak' iade edilecek. Para bulunacak? Oy getirecek, oy götürecek. Sosyal güvenlik sistemini etkileyecek, bütçe dengesini etkileyecek, Türkiye ekonomisini etkileyecek.

Tabii ki tartışılsın, konuşulsun ancak ben bunlardan bahsetmiyorum.

Özel sektörün bir yakınması var ki uzun yıllar aradan sonra 'insanımıza değer verilmesi' bakımından şaşırtıcı bulundu.

Özel sektör diyor ki: "Yetişmiş elemanlarımız, nitelikli elemanlarımız elimizden gidecek."

Kamu tarafı bu derdi anlar mı? Tam olarak karar veremiyorum. Çünkü genel olarak o tarafta da yetişmiş elemanlar, yönetim değişikliklerinde savrulur, gider. Öyle ki bürokratın odası kalmaz, masası kalmaz, müşavir olur, bankamatik memur olur. İş o noktaya varır ki, artık 'liyakat' sürekli konuşulur hale gelir.

Bir arkadaşımla konuşurken, 100 yaşına dayanmış Kissinger'den örnek vererek birikimin deneyimin önemine dikkat çekti.

Gerçekten öyle; ABD'nin dışişleri bakanlarını boş verin, başkanlarını bile unutmuşken, Küresel siyaseti fazlasıyla etkilemiş 99 yaşındaki Kissinger'e bir şekilde danışılmaya devam ediliyor. "Kırım ve Donbass'ı Rusya'ya verin, Ukrayna'yı resmi ya da gayri resmi NATO üyesi yapın. Bu iş bitsin." diyor. Pelosi'nin Tayvan ziyaretini 'aptalca' bulduğunu açıklıyor, Çin ile ilişkilerin nasıl götürülmesi gerektiği konusunda yol gösteriyor.

★★★

Kissinger örneği marjinal olsa da aslında bu tartışmanın bir başka yönü daha var. Bir yandan genç işsizlik var, işsizlik var. Diğer yandan özel sektör 'Çalıştıracak adam bulamıyorum.' diyor. Bu yüzden de sanayi kuruluşları teknik eleman yetiştirecek okullar açıyor ya da bu tür okulların açılmasını destekliyor.

Bu durumda özel sektörün, sanayicinin emeklilik hakkını kazandı diye emekli olacak 'yetişmiş elemanı kaybetmek istemiyorum.' yakınması anlamlı hale geliyor. Ee demek ki insan kolay yetişmiyor.

★★★

Özel sektörün bu yakınması bugünün konusu değil. Kocaeli Sanayi Odası'nda yıllarca önce başlatılan bir proje, bu yakınmaya karşı mücadele etmek için oluşturulan belki de en somut örnek olmuştu.

Odanın Genel Makine Meslek Komitesi'nin başlattığı "Mühendisler Emekli Olmaz" projesinden bahsediyorum. Emekli mühendisleri danışman yapmayı öngören, yanına katılacak genç mühendise de deneyim aktarmayı sağlayacak bu proje, sonradan 'Sanayiye Uzman' projesine dönüştürüldü.

O günlerde bu projeyi sürükleyen ekip arasında yer alan sanayici Mehmet Özdeşlik bu projeyi nasıl anlatıyordu?

"Projemizin amacı, özellikle yeni makina tasarımında veya üretimimizde karşılaştığımız bir sorunu çözmek için ihtiyaç duyduğumuz, proses ve tasarım parametreleri bilgisi konusunda, genç sayılabilecek yaşta emekli olup hiç bir yerde çalışmayan ve evinde faydalı olmak isteyen, konusunda tecrübeli duayen sayılabilecek mühendislerimizin bilgi ve tecrübelerinden yararlanmak. Bunu yaparken de devlet istihdam desteklerinden de faydalanarak, işletmelerimizdeki tecrübeli elemanlarımızın yanında daha hiç işe girmemiş çiçeği burnunda genç mühendislerimizi de bu ekibinda yanına vererek onları yetiştirmek ve onların dinamizm ve farklı bakış açılarından yararlanmak.

Entelektüel bilgi birikimimizin genç nesillere aktarılmasını ve yüzde 26 seviyesinde olan işsiz gençlerimize iş fırsatı yaratmanın çok önemli bir sosyal sorumluluk olduğuna inanıyoruz."

Bilgi ve deneyimi öne alan, sanayinin ihtiyaçlarının yanı sıra gençleri de düşünen bu proje umarım başarılı olmuştur.

Biz, 'Gazeteciler emekli olmaz' diye biliyorduk. Ama kazın ayağı öyle değilmiş. Daha hızlı gelişmek zorunda olan Türkiye açısından EYT'yi bu açıdan değerlendirmekte de fayda var.

Türkiye, Boğazlar için sigorta güvencesi istedi

Bazı uluslararası sigorta şirketlerinin petrol taşıyan birçok tankerin sigortasını iptal etmesi ve tazminat yükümlülüğüne girmemesi üzerine, Türkiye sigorta güvencesinin teyit edilmesini talep etti.

Rusya'ya Ukrayna savaşından ötürü uygulanan yaptırımlar nedeniyle bazı uluslararası sigorta şirketlerinin petrol taşıyan birçok tankerin sigortasını iptal etmesi ve tazminat yükümlülüğüne girmemesi üzerine, Türkiye sigorta güvencesinin teyit edilmesini talep etti.

İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile Marmara Denizi üzerinden Karadeniz'i Akdeniz'e bağlayan Türk Boğazlarının, gerek Karadeniz ülkeleri gerek dünya ticareti açısından yaşamsal önemi Rusya-Ukrayna savaşıyla gündemin ilk sıralarına yerleşmişti.

Güçlü akıntılar, keskin dönüşler ve değişken hava koşulları gibi fiziki özellikleriyle seyir bakımından dünyadaki en zor suyollarından biri olarak bilinen Türk Boğazlarından geçiş, Montrö Sözleşmesi ile ticaret gemilerinin Boğazlardan geçiş serbestisi ilkesi korunmakla birlikte, Türkiye'nin güvenliği dikkate alınarak düzenleniyor. Türk Boğazlarında, can, mal, seyir emniyetinin sağlanması ve çevrenin korunması Türkiye'nin kırmızı çizgisi olarak biliniyor. Bu kapsamda, Türkiye 2002 yılından bu yana Boğazlardan geçiş yapacak tüm gemileri Koruma ve Tazmin (P&I) sigortası yaptırmakla mükellef tutuyor. Söz konusu sigortası olmayan gemiler Boğazlardan geçemiyor.

Uluslararası sigorta şirketlerinin tutumu

Türk yetkililerin verdiği bilgiye göre, çoğunluğu İngiltere merkezli olan uluslararası sigorta şirketleri, AB yaptırımlarına uymak için Türkiye'nin herhangi bir teminat almadan petrol tankerlerini Boğazdan geçirmesini bekliyor. Sigorta kuruluşları bu şekilde hem yaptırımlara uyma hem de ticari ilişkileri olan gemi sahiplerine karşı sorumluluklarını sürdürebilmeyi planlıyor.

Ancak Rusya'ya uygulanan uluslararası yaptırımlar kapsamında uluslararası sigorta şirketlerinin petrol taşıyan birçok tankerin sigortasının geçerli olmayabileceğini açıklaması belirsizlik yaratıyor.

Nitekim bu sigorta şirketleri, petrol taşıyan birçok tankerin sigortalarını iptal ederek bu gemilerin karıştığı kazalarla ilgili olarak gerek kirliliği temizleme, gerek 3. şahıslara verilecek zararları, gerekse geminin bulunduğu yerden kaldırılma gibi durumlara karşı tazmin sağlamayacağını bildirdi.

Bunun üzerine Türkiye, 1 Aralık 2022 tarihinden itibaren olası kazalarda felaketlere yol açma olasılığı çok yüksek olan ham petrol yükü taşıyan gemilerin Türk Boğazları'ndan geçişleri esnasında sigortalarının halen geçerli ve kapsayıcı olduğunun teyit edilmesini talep etmeye başladı.

"Milyarlarca dolara ulaşabilecek zararları kim karşılayacak?"

Bazı yabancı basın organlarında çıkan ve Boğazlarda son günlerde tankerlerin biriktiği şeklindeki iddiaları değerlendiren bir Türk yetkili, şunları söyledi:

"Türkiye'nin Boğazlardan geçecek petrol tankerinin sigortalarının geçerliliğinin teyidini istemesi son derece haklı ve meşru bir talep. Zira uluslararası sigorta şirketlerinin ekseriyeti, ki bunlar Boğazdan geçen tankerleri sigortalayan firmalar, Rusya'ya uygulanan yaptırımlar nedeniyle evvelce sigortaladıkları tankerlerin, artık sigorta güvence kapsamı dışında bırakıldığını deklere ettiler. Bu durumda Boğazlardan geçiş yapacak petrol tankerlerinin Boğazlardan sigortasız geçmeleri gibi bir durum ortaya çıkıyor. Bu ulusal mevzuatımıza aykırı. Allah korusun Boğazlarda bir kaza olduğunda, milyarlarca dolara ulaşabilecek zararları kim karşılayacak? Bunun sorumluluğu kimde olacak. Onun için ülkemiz de tankerlerden sigortalarının geçerli olup olmadığını teyit etmelerini istiyor. Bu son derece adil, haklı ve meşru bir talep. Türkiye'nin söylediği, sigortanın geçerliği olduğuna dair, sigortayı yapan şirketten bir belge getirilmesinin istenmesi. 20 milyon nüfuslu şehrin ortasından tankerler geçerken kimse bunun güvenliğini ve olası kazaların sonuçlarını görmezden gelemez. Ortada gayet haklı ve meşru bir uygulama var. Bununla birlikte, teyit mektubunu sunan gemiler de Boğazlardan halihazırda geçmektedir."

Türk yetkili, olağan zamanlara göre, İstanbul Boğazı açıklarında bekleyen ham petrol taşıyan gemilerin sayısında kayda değer bir değişim olmadığı gözlemini de paylaştı.

Kontrolmatik hisse geri alım programı açıkladı

Kontrolmatik 8 milyon paya kadar hisse geri alımı yapmaya karar verdiğini bildirdi. KAP'a yapılan açıklamada, şirketin Borsa İstanbul'da işlem gören paylarındaki fiyat hareketlerinin yatırımcılar üzerinde kısa vadede yaratabileceği olumsuz etkilerin giderilmesi, tüm pay sahiplerimizin yatırımlarının değerinin korunması amacıyla geri alım yapılmasına karar verildiği duyuruldu. Açıklamada, "Şirketimizin çıkarılmış sermayesinin %4'ünü temsil eden 8 milyon lira nominal değere sahip, azami 8 milyon adet paya kadar kendi paylarının geri alımını gerçekleştirmesini, geri alım için ayrılacak fonun Şirketimiz kaynaklarından karşılanmak üzere azami 1 milyar lira olarak belirlenmesini ve Yönetim Kurulu kararı ile yürütülecek geri alım işleminin yapılacak ilk genel kurul toplantısı gündemine alınarak, Genel Kurul'un bilgisine sunulmasına, karara bağlamıştır" denildi.

Tasarruf yapanların oranı % 63, yastıkaltı ilk sırada

ING Türkiye'nin "Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması'nın (TTEA) 2022 yılı 3. çeyrek verilerine göre, yılın 3. çeyreğinde tasarruf sahipleri arasında düzenli birikim yapanların oranı yüzde 63 oldu. Araştırma, yılın 3. çeyreğinde tasarruf sahipleri arasında düzenli birikim yapanların oranının yüzde 63 olduğunu ortaya koydu. Diğer yandan tasarruf sahipleri içinde düzenli tasarruf yapmayanların son 3 ayda tasarruf yapma oranı ise 17 puan artarak 2021'in son çeyreğindeki seviyesine, yüzde 48'e ulaştı.

Tasarrufu olanların tasarruf araçları tercihlerine bakıldığında ise, yastık altı altın ve nakit yüzde 22 ile ilk sırada yer alırken, onu yüzde 17 ile BES, yüzde 16 ile sistem içi altın ve yüzde 11 ile döviz ve TL vadeli hesap takip etti. Kripto para ise bir önceki döneme göre aynı kalarak yüzde 6 seviyesinde gerçekleşti.

Türkiye'nin Tasarruf Eğilimleri Araştırması'na göre henüz tasarruf yapmayanlar arasında tasarruf yapmak önem kazanıyor. Tasarruf sahibi olmayan ancak yakın gelecekte tasarruf yapmayı planlayanların oranı bir önceki döneme göre 5 puan artarak yüzde 36,5 seviyesine yükseldi. Bu grupta özellikle çocuklu bireylerde önemli bir artış söz konusu olurken, tasarrufu olmayan çocuklu kişilerin yakın gelecekte tasarruf yapma eğilimi 7 puan artarak yüzde 34'e ulaştı. Çocuksuz bireylerde ise bu oran yüzde 41 ile bir önceki çeyrekle benzer seviyede bulunuyor.

Açıklamada görüşlerine yer verilen ING Türkiye Bireysel Bankacılık Genel Müdür Yardımcısı Ozan Kırmızı, finansal sağlığı iyileştirmek için tasarrufu destekleyecek çeşitlilikte finansal araçlara herkesin kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmesinin önemli olduğunu belirterek, "Aralık ayı itibarıyla Cebimdeki Danışman üzerinden açılan kur korumalı hesaplar ile 5 milyar TL'nin üzerinde hacim yaratıldı" dedi.

2023 yılı ücret artışı beklentisi %61

İnsan kaynakları ve yönetim danışmanlığı firması Mercer, '2023 Ücret ve Yan Haklar Araştırması'nın sonuçlarını açıkladı. Toplam 489 firmanın katıldığı araştırmanın sonuçlarına göre ocak ayında yapılacak ücret artış oranı ortalama yüzde 43 iken, tüm sene boyunca planlanan toplam artış ise ortalama yüzde 61. Ocak ayında ücret artışı planlayan firmaların oranı yüzde 85.

Mercer, '2023 Ücret ve Yan Haklar Araştırması'nın sonuçlarını paylaştı. Toplam 489 firmanın katıldığı araştırmanın sonuçlarına göre şirketler 2023 yılı için ücret artışını ortalama yüzde 61 olarak planlıyor. Firmaların yüzde 53'ü yılda bir kez, yüzde 42'si iki kez ve yüzde 5'i ise üç ve üzerinde zam yapmayı hedefliyor.

Türkiye'den farklı sektörlerden firmaların katılımıyla gerçekleşen araştırmanın sonuçlarına göre, 2023 yılı için en yüksek artış planlayan sektörler, ortalama yüzde 70,5 ile otomotiv ana sanayi, ortalama yüzde 68,6 ile enerji, ortalama yüzde 67,3 ile üretim, ortalama yüzde 67,1 ile otomotiv tedarik sanayi ve ortalama 66,8 ile maden ve metal sektörleri olarak ön plana çıkıyor.

2022'de firmaların yüzde 96'sı ek ücret artışı gerçekleştirdi

Mercer'ın araştırması'na göre; 2022 yılında ek ücret artışı gerçekleştiren firmaların oranı yüzde 96 oldu. Bunun yanı sıra, firmaların yüzde 31'i 2022 yılında en az 2 defa ek ücret artışı gerçekleştirdi. 2021 yılında ise Türkiye'de ek ücret artışı gerçekleştiren firmaların oranı yüzde 35 olmuştu. 2021 yılında yapılan ek artışlar da dahil edildiğinde tüm sektörler genelinde ortalama piyasa ilerlemesinin yüzde 105'lik bir orana ulaşıldığı görülüyor.

Araştırmanın sonuçlarına göre; geçtiğimiz yıllarda senede bir defa güncellenen yemek ve yol yardımı gibi sıkça kullanılan yan hak ödeneklerini firmalar 2022 yılında 2 veya 3 defa artırdı. Tüm şirketler arasında günlük yemek çeki tutarları ortalamada 84 TL'ye, günlük yol ulaşım ödenekleri ise ortalamada 51 TL'ye yükseldi. Mevcut piyasa koşullarına karşı firmalar çalışanlarına sağladığı yan hak uygulamalarının çeşitliliğini artırdı. Bunlar arasında esnek yan haklara geçiş ve daha sık uygulanan spot bonuslar öne çıkan uygulamalar oldu. Well-being çerçevesinde (psikolog, diyetisyen, spor kulübü üyelikleri vb.) sağlanan yan hak uygulamalarının yanı sıra özellikle IT rolleri için sağlanan uzun dönem teşvik uygulamalarının da arttığı gözlemleniyor.

"Yüksek enflasyon ücret artışı beklentilerini yükseltmeye devam ediyor"

Mercer'ın hazırladığı Ücret ve Yan Haklar araştırmalarının, firmalara piyasada konumlarını kontrol edebilme, ücretlendirme ve yan haklar politikalarını gözden geçirme, personel maliyetlerini etkin yönetme, sektörel bazda karşılaştırmalar yapabilme adına objektif veriler sağladığını, belirten Mercer Türkiye CEO'su Dinçer Güleyin, bu çalışmanın şirketlerin karar alma süreçlerini destekleyen önemli bir araç olduğunu ifade etti. Güleyin, "Türkiye'de özellikle pandemi sonrasında yaşanan ekonomik dalgalanmalarla birlikte bu yıl daha fazla gördüğümüz yüksek enflasyon, çalışan tarafında ücret artış beklentilerini de yükseltmeye devam ediyor. 2023 yılında şirketlerin çalışanlarına yapması beklenen toplam ücret oranı artışı yüzde 61 olarak tespit edildi. Bunun yanı sıra yüksek enflasyon ve asgari ücretteki yüksek artışlar, yeni mezun ücret seviyesini yukarı yönlü oynatırken, organizasyonlardaki üst seviye rollerde benzer seviyelerde artışlar yapılmadığı görüldü. Bu durum, Türkiye'deki yeni mezun ve genel müdür seviyeleri arasındaki makasın 2021'e göre daraldığını gösteriyor" dedi.

İş gücü piyasaları pandeminin etkilerinden kurtulmaya çalışırken, tarihi bir seviyede yetenek kıtlığı problemi ile karşı karşıya olduğunun altını çizen Güleyin, "Son 16 yılın en yüksek global yetenek kıtlığı seviyesine ulaşıldı. Firmaların yüzde 75'i küresel olarak ihtiyaç duydukları yeteneği bulmakta zorluk çektiklerini bildiriyor. Bu oran, 2021 yılında yüzde 69 olarak karşımıza çıkmıştı. 2021'de güçlü bir toparlanma kaydettikten sonra, dünya 2023'de daha mütevazı bir ekonomik büyümeye hazırlanıyor. Korona virüs salgınının devam eden etkileri, tedarik zinciri kesintileri, enflasyon ve Ukrayna krizi belirsizliğin devam etmesine neden oluyor. Dayanıklılık ve yılmazlık (Resilience) şirketler için birinci öncelik olmaya devam ediyor" dedi.

Asgari ücrette pazarlıklar 7 bin 785 TL'den başlayacak

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Ergün Atalay, "Biz masaya 5 bin 500 lira ile oturmayacağız, 7 bin 785 lirayla oturacağız. Onun üzerinde işveren ve hükümet ne rakam getirecek görelim. Katılmadığımız bir rakam

Atalay, TÜRK-İŞ Genel Merkezi'nde düzenlenen Başkanlar Kurulu toplantısının ardından basın mensuplarına açıklamada bulundu.

Türkiye'de çalışanların yaklaşık 8 milyonunun asgari ücretle geçindiğini belirten Atalay, "Bununla övünmek mümkün değil. Asgari ücret, geçim ücreti oldu, çalışanları bu sarmaldan çıkartmak lazım" ifadelerini kullandı.

TÜRK-İŞ'in asgari ücret konusundaki tavrının net olduğunu vurgulayan Atalay, şunları söyledi: "Benim söylediğim net, arkadaşlarımın söylediği net. Açlık sınırı ortada. Biz masaya 5 bin 500 lira ile oturmayacağız, açlık sınırı olan rakamla oturacağız. Onun üzerinde işveren ve hükümet ne rakam getirecek görelim. Bu rakam kamuoyunun ve bizim katıldığımız bir rakam olursa mahsuru yok. Ama katılmadığımız bir rakam olursa o masada olmayız, bunu da imzalamayız."

Komisyon ilk toplantısını gerçekleştirdi

Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 2023'te geçerli olacak asgari ücret rakamını belirleme çalışmaları kapsamında ilk toplantısını yaptı. İkinci toplantısı 14 Aralık'ta. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ev sahipliğinde Çalışma Genel Müdürü Sadettin Aksel başkanlığında toplanan komisyonda, işveren heyetine TİSK Genel Sekreteri Akansel Koç, işçi heyetine ise TÜRK-İŞ Genel Sekreteri Pevrul Kavlak başkanlık yaptı.

Asgari ücretle ilgili kamuoyunda dile getirilen rakamlara da değinen Atalay, şu görüşleri paylaştı: "Bizim dışımızda herkesin bir açıklaması var. Burada açıklaması gereken biziz. Onlar da kanaatini söylüyor, onlara da saygı duyuyorum. Onlar daha iyi bir noktaya gelmesi için söylüyorlar ama söylemek kolay, söylediğini yerine getirmek lazım. TÜRK-İŞ bugüne kadar ne söylediyse ona yakın, ona uygun asgari ücret ve sözleşme imzalamıştır. Açlık sınırı olan 7 bin 785 lira bizim elimizdeki veri. Bu rakam bizim araştırmamızın sonucu. Bu konuyu en iyi bilen kurumların başında TÜRK-İŞ var. Çünkü 40 senedir biz o masadayız, bu görüşmeleri biz yapıyoruz. Kamuoyunun kafasına yatmayan, uygun olmayan, asgari ücretlinin memnun olmadığı hiçbir şeyin altına imza atmadık, yine aynısını noksansız yaparız."

Vergi dilimi sorunuyla ilgili devletin düzenleme yapması gerektiğini belirten Atalay, 20 sene önce gelir vergisinin ilk diliminin asgari ücretin 20 katı olduğunu ancak şu an bunun 5 katı bile olmadığını vurguladı. Atalay, "Gelir vergisi düzenlemesi asgari ücretten ve kamu sözleşmesinden daha önemli" ifadelerini kullandı.

Doç. Dr. Selçuk ÖZGENÇ
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ABD Başkanı

OECD, verginin 2022 Oscarlarını açıkladı

Türkiye'nin de üyesi olduğu Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Teşkilatı (OECD), 22 Kasım 2022 tarihinde, Vergi Günü etkinlikleri kapsamında 2021 Karşılıklı Anlaşma Usulü Ödüllerini istatistiklerle birlikte kamuoyuyla paylaştı. Beş kategoride verilen sekiz ödül arasında, transfer fiyatlandırması uyuşmazlıklarının ortalama en kısa sürede (19,6 ay) sonuçlandırılmasıyla birinciliği İspanya aldı. Bu kategoride, diğer uyuşmazlıklar bakımından birincilik ödülü (5.5 ay ile) İrlanda'da. Etkili uyuşmazlık yükü yönetimi açısından hem İrlanda hem de Yeni Zelanda birinciliği paylaştılar. En gelişme gösteren ülke ödülü, 2020'ye kıyasla 2021'de tek taraflı veya tam anlaşma ile kapatılan 144 uyuşmazlık artışıyla Almanya'ya gitti*.

Türkiye'nin kategoriler açısından pozisyonu ve ödüller açısından neden sıralamaya girmediği hususları başka bir yazının konusu ancak bu noktada konuya yabancı olanlar için iki hatırlatma yapmakta fayda var.

Karşılıklı Anlaşma Usulü Nedir?

Karşılıklı Anlaşma Usulü, iki taraf devletin yetkili makamlarının bir araya gelerek, Uluslararası Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nın uygulamasından doğan sorunları iç hukukta yer alan mekanizmalardan bağımsız biçimde gidermeye yönelik çözüm aradığı yargı dışı bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Diplomatik usullere ve bir sonuç taahhüdüne bağlı olmaksızın gerçekleştirilir. Temel çerçevesini, OECD Modeli'ne dayalı anlaşmaların 25. maddesinden almaktadır. Türkiye'nin taraf olduğu yürürlükteki 89 Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'nın** tamamında bu usul bulunmaktadır. İç hukuk uygulaması bakımından, 1.1.2022 tarihinden itibaren yapılacak başvurulara uygulanmak üzere, VUK Ek madde 14-18 aralığında düzenlenmektedir.

Ödüllerin Dayanağı Nedir?

Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Teşkilatı'nın, 127 ülkeyi kapsayan 2021 Karşılıklı Anlaşma Usulü (MAP) istatistikleri, ödüllerin çıkış noktasını oluşturmaktadır. Devletler, Matrahın Aşındırılması ve Karın Taşınması Projesi'nin (BEPS) dört asgari standardının tutarlı biçimde uygulanmasını taahhüt etmişlerdir. Uyuşmazlık Çözümünün Geliştirilmesi (Eylem Planı:14) bu standartlardan biridir. Bu asgari standardın bir parçası olarak, BEPS kapsayıcı çerçeve üyeleri, yeni geliştirilen bir raporlama çerçevesi kapsamında KAU istatistiklerini raporlamayı kabul etmişlerdir. Bu çerçeve kapsamında, raporlanan KAU istatistikleri, bir yandan küresel bir referans olarak ülkeye özgü genel bir görünüm sağlarken diğer yandan ilerlemeyi ölçerek ülkeler için geliştirilmesi gereken alanları belirlemektedir.

Yayınlanan 2021 istatistiklerinin temel çıktılarını şu şekilde özetleyebiliriz;

Sonuçlandırılan uyuşmazlık sayısı artış gösterdi

2021, 2020'ye kıyasla %13 daha fazla kapatılan vaka artışına tanık oldu. Rapora göre, bu sonuç transfer fiyatlandırması vakalarındaki %22'lik artışa bağlanıyor. Ayrıca, çevrimiçi toplantıların daha fazla kullanılmasının vergi makamlarının daha fazla anlaşmazlığı çözmesine yardımcı olduğu kabul edildi. Bununla birlikte, daha basit vakaların önceliklendirilmesi, personel ve deneyim artışı gibi diğer faktörler de bu iyileşmeye katkıda bulunmaktadır.

Transfer fiyatlandırması uyuşmazlıkları sayısında azalma

2021'de açılan yeni transfer fiyatlandırması uyuşmazlıklarında önemli azalma (yaklaşık %10) göze çarpmaktadır. Transfer fiyatlandırması açısından ortaya çıkan bu azalma, diğer uyuşmazlıklarla birlikte tüm uyuşmazlıklar bakımından 2021'de açılan toplam yeni uyuşmazlık sayısının da az bir rakamla düşmesi etkisini göstermiştir (yaklaşık %3).

Sonuçlar genel olarak olumlu

Sonuçlandırılan KAU uyuşmazlıklarının yaklaşık %75'i hem transfer fiyatlandırması hem de diğer uyuşmazlıklar için sorunu tamamen çözerken, KAU vakalarının yalnızca yaklaşık %2'si sonuçsuz kaldı.

KAU uyuşmazlıkları hala uzun sürüyor

Transfer fiyatlandırması temelli uyuşmazlıkların sonuçlanması 32 ay, diğer uyuşmazlıkların sonuçlandırılması ise yaklaşık 21 ay sürmüştür. COVID-19 salgınının bazı anlaşma ortakları arasındaki iletişimi etkilediği de kaydedilmiştir.

Yukarıda kısaca ele aldığımız çıktıların***, oldukça geniş bir anlaşma ağına sahip olan ve 2022 yılının ilk yarısı itibarıyla uluslararası sermayeli şirketlerin sayısı**** 78.257'e ulaşan Türkiye açısından dikkatli biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

(Bu konuda bkz.https://www.oecd.org/tax/dispute/mutual-agreement-procedure-awards.htm)*
*(**Sayılar 04.01.2022 tarihi itibarıyla günceldir. Bkz. Türkiye'nin Sonuçlandırdığı Vergi Anlaşmaları Listesi, https://www.gib.gov.tr)*
*(***Bkz. IBFD Database)*
*(**** https://www.invest.gov.tr/tr/whyturkey/sayfalar/fdi-in-turkey.aspx)*

Avrupa, doğalgaz talebini dörtte bir oranında azalttı

Düşen sıcaklıklara rağmen AB ülkelerinin Rus gazına olan bağımlılığı azaltma çabaları sonucunda kasım ayında gaz talebi dörtte bir oranında azaldı..

AB ülkeleri, Moskova'nın Ukrayna'yı işgalinden bu yana Rus enerjisine bağımlılığını azaltmaya çalışıyor. En son verilere göre, sıcaklıkların düştüğü kasım ayında gaz talebini dörtte bir oranında azalttı.

Emtia analitiği şirketi ICIS'in verileri, ekim ayındaki düşüşün ardından AB'deki gaz talebinin kasım ayında da beş yıllık ortalamanın yüzde 24 altında gerçekleştiğini ortaya koydu. Avrupa ülkeleri, alternatif kaynaklar bularak veya talebi kısmak için değişiklikler yaparak Rus gazına ve petrolüne olan bağımlılıklarını azaltmaya çalışıyorlar.

ICIS'e göre, AB'nin en büyük iki gaz tüketen ülkesi olan Almanya ve İtalya'da talep kasım ayında sırasıyla yüzde 23 ve yüzde 21 oranında düştü. Bu düşüş, Fransa ve İspanya'da beşte birden, Hollanda'da üçte birden fazla gerçekleşti.

En büyük düşüşler gerçekleşiyor

Financial Times'ta yer alan habere göre ICIS gaz analisti Tom Marzec-Manser, "Endüstri, oransal olarak gaz tüketiminde en büyük düşüşleri gerçekleştiriyor ve bu tamamen piyasa fiyatlandırmasının sonucu" dedi. Yüksek gaz fiyatının kullanımı caydırdığını da sözlerine ekledi. Avrupa ayrıca Rusya'nın enerji kaynağının kullanımını sınırlamak için petrol ihracatına kapsamlı yeni kısıtlamalar getirdi.

AB'nin Rusya'dan deniz yoluyla petrol ithalatına koyduğu yasak pazartesi günü yürürlüğe girdi. Bu arada G7 liderleri, Rus petrolünün Hindistan ve Çin gibi ülkelere akmasını ve yaygın kıtlıklara yol açmasını önlemeyi amaçlayan ham petrolün varil başına 60 doların (57 €) altında satılması koşuluyla bir fiyat tavanı başlatma konusunda anlaştılar.

Ancak endüstri yöneticileri ve analistler, talepte daha fazla düşüş ve daha fazla LNG ithalatı gerçekleşmediği takdirde Avrupa'da gaz kıtlığının yıllarca devam edebileceği konusunda uyarıda bulundular. CRU Group Baş Ekonomisti Alex Tuckett, "Önümüzdeki kış için talebin Rusya-Ukrayna savaşı öncesi seviyelerden daha düşük olması gerekecek. Asıl soru, talebin ne kadar azaltılabileceği ve bunun ne kadar zorlayıcı olacağı" dedi.

Gaz depolarının doluluk oranı % 93

Gas Infrastructure Europe kuruluşuna göre talepteki düşüş, AB'deki gaz depolama tesislerinin kasım ayı ortasında yüzde 95 kapasiteyle tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmasını sağlamıştı. Bu rekorun kırılmasında bölgeye rekor miktarda LNG girişi de etkili olmuştu. ICIS verileri, Avrupa ve Birleşik Krallık'ın kasım ayında 11.14 milyon ton LNG ithal ettiğini, bu rakamın aylık rekor olduğunu ve aralık ayında 12.2 milyon ton olarak devam ettiğini gösterdi. Ancak son haftalarda daha düşen hava sıcaklıkları talebi artırdı ve depolama tesisleri şu anda yaklaşık yüzde 93 kapasitede. Bu durum fiyatların yükselmesine de neden oldu.

Avrupa kontratları için benchmark olan Hollanda TTF gaz vadeli işlemleri, megavat saat başına 150 Euro seviyelerinde işlem görüyor. Bu rakam, bir aydan uzun bir zaman sonra görülenen en yüksek seviye olsa da ağustos ayında kısa bir süre için ulaştığı 300 €/MWh'nin sadece yarısı.

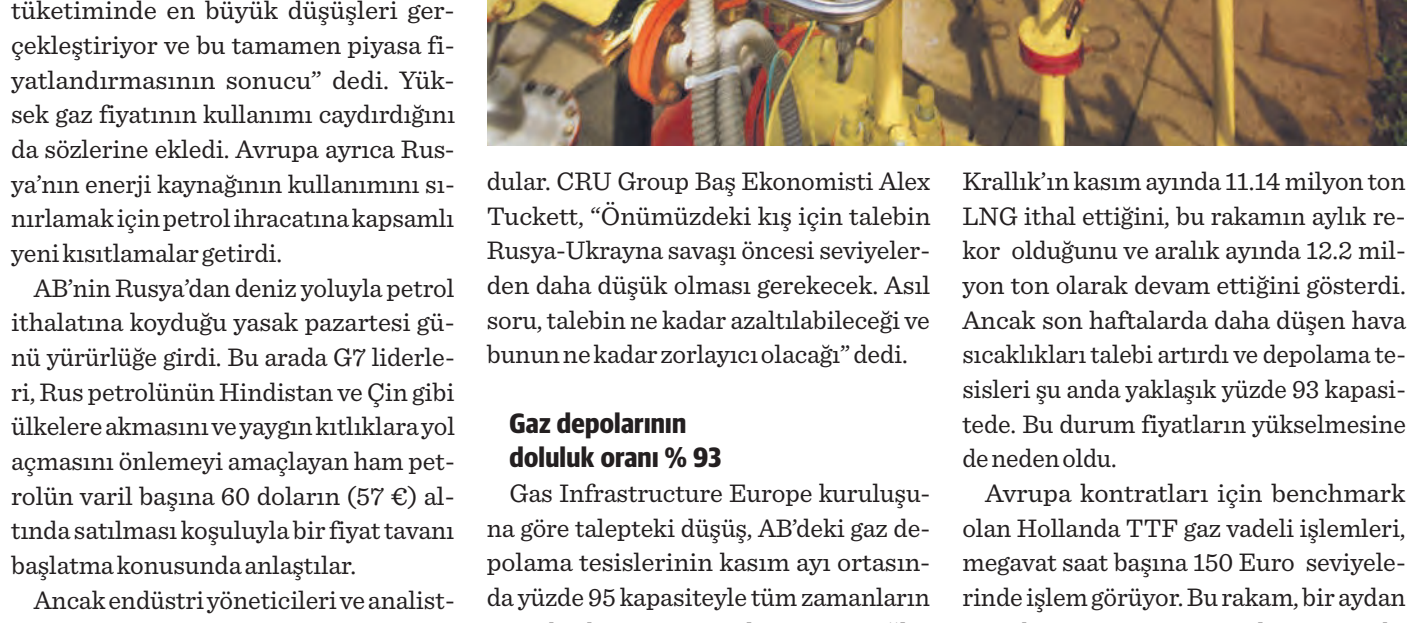

Libya'dan, petrol ve gaz şirketlerine davet

Libya'da Ulusal Birlik Hükümeti (UBH), ülkede petrol ve gaz arama çalışmaları üzerindeki "mücbir sebep" halinin kaldırıldığını açıkladı.

Libya hükümeti petrol ve gaz şirketlerini ülkede yeniden faaliyete başlamaya çağırdı Trablus UBH'nin konuya ilişkin açıklaması, Facebook sayfasında yayımlandı. Açıklamada, "Petrol ve gaz alanında faaliyette bulunan ve Libya Ulusal Petrol Kurumu ile petrol ve gaz arama ile üretimi için anlaşma imzalayan uluslararası şirketlere, mücbir sebep halinin kaldırıldığını ilan ediyoruz." ifadesine yer verildi. Söz konusu şirketlere ülkede yeniden faaliyete başlama çağrısı yapılan açıklamada, hükümetin bu konuda gereken desteği sunmaya ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmaya hazır olduğu kaydedildi. Mücbir sebep halini kaldırma kararının, ülkedeki güvenlik durumunun mantıklı ve gerçekçi analizinin ardından alındığı belirtilen açıklamada, Libya'nın ülkenin temel kaynağı olan petrol sektörünü ilerletmeye ve küresel piyasalara petrol akışını sürdürmeye devam edeceği aktarıldı. Ulusal Petrol Kurumu, 24 Kasım'da, ülkedeki güvenlik zafiyeti nedeniyle petrol ve gaz arama çalışmalarında "mücbir sebep" hali ilan etmişti. Libya, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve OPEC dışı bazı üretici ülkelerden oluşan OPEC+ grubunun günlük petrol üretimini kasımdan itibaren 2 milyon varil azaltma kararından muaf tutulmuştu.

ABD'de resesyon fiyatlamaları güçlü kalmaya devam ediyor. Brent petrolün varil fiyatı 79,6 dolarla 4 Ocak'tan bu yana en düşük seviyeye indi.

Küresel piyasalar negatif seyrediyor

Küresel piyasalar, ABD'de güçlenen resesyon ve enflasyon ikilemi arasında artan belirsizliklerle negatif bir seyir izliyor. ABD Merkez Bankası'nın (Fed) faiz artışlarına beklenenden daha uzun süre devam edebileceğine yönelik endişeler ABD piyasalarındaki fiyatlamalarda etkili olmayı sürdürüyor.

Ülkede iş gücü piyasası güçlü kalmaya devam ederken, konut, hizmet ve sanayi piyasaları resesyon sinyalleri veriyor. Önceki gün açıklamalarda bulunan bazı banka üst yöneticilerinin ABD'de çeşitli derinlikte resesyon beklediklerini dile getirmeleri ve işten çıkarmaların yakın olduğunu bildirmesi piyasalarda risk algısının artmasına sebep oldu. Avrupa Birliği'nin sosyal medya şirketi Meta'nın kişiselleştirilmiş reklam uygulamasını engellemeye yönelik kararı sonrası şirketin hisse fiyatı yüzde 5'e yakın değer kaybetti.

Ülkede resesyon fiyatlamaları güçlü kalmaya devam ederken, para piyasalarındaki fiyatlamalarda Fed'in 50 baz puan faiz artırmasına kesin gözüyle bakılıyor. Brent petrolün varil fiyatı da söz konusu endişelerle yüzde 4 gerileyerek 79,6 dolarla 4 Ocak'tan bu yana en düşük seviyeye inerken, Avrupa'da tarafında makroekonomik veriler karışık sinyaller vermeye devam ediyor.

New York borsasındaki satış ağırlıklı seyir Asya borsalarını da etkilese de, Çin'in "sıfır Kovid-19" politikasında yumuşama adımlarına devam etmesi satış baskısını sınırlıyor. Ülkede Kovid-19 önlemleri gevşetilemeye devam ederken, son olarak bazı vakaların evde karantinaya girmesine yeşil ışık yakıldı.

Öte yandan, ülkede hükümetin dikkatini tekrar ekonomiye vereceğine yönelik güçlenen beklentiler de, piyasalardaki risk algısının kırılmasında etkili oldu.

Lagarde'nin mesajları bekleniyor

Almanya'da açıklanan makroekonomik verilere göre fabrika siparişleri beklentilerin üzerinde artarken, Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde'ın vereceği mesajlar büyük önem arz ediyor. Analistler, Lagarde'ın konuşmasında ultra şahin politikalardan dönüşe ilişkin sinyallerin aranacağını belirterek, son enflasyon verileriyle birlikte ECB'nin para politikası duruşunda yumuşama oluşabileceği beklentisinin güçlendiğini bildirdi.

ABD, petrolde tahminini revize etti

ABD Enerji Enformasyon İdaresi (EIA), küresel petrol stoklarında 2023 sonunda yaşanacak artış beklentilerine işaret ederek, gelecek yıla ilişkin petrol fiyatı tahminini aşağı yönlü revize etti. EIA'nın "Aralık 2022 Kısa Dönem Enerji Görünümü Raporu"nda, gelecek yıl için Brent türü ham petrolün ortalama varil fiyatının 92,36 dolar olacağı tahmin edildi. Raporda, küresel petrol stoklarının gelecek yılın ilk yarısında günlük 200 bin varil düşeceği, ikinci yarıda ise 700 bin varil artacağı tahmin edildi.

Almanya'da sanayiyi enerji fiyatları vurdu

Almanya Federal İstatistik Ofisi'nin verilerine göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi, ekimde bir önceki aya kıyasla yüzde 0,1 düştü. Piyasalarda sanayi üretimine ilişkin beklenti yüzde 0,6 düşmesi yönündeydi. Veriler, ekimde eylüle göre enerji ve inşaat hariç sanayi üretiminin 0,4 azaldığını ortaya koydu. Enerji yoğun sanayi kollarında üretimin ekimde aylık yüzde 3,6 azalması dikkati çekti. Almanya'nın imalat sektörü, tedarik sıkıntısı ve zayıflayan talep nedeniyle son aylarda düşük siparişlerle mücadele ediyor.

Çin'in ticareti daraldı

Çin'in ihracatı ve ithalatı, küresel ve yerel talebin zayıflaması, COVID nedeniyle yaşanan üretim kesintileri ve emlak sektöründeki düşüş nedeniyle kasım ayında beklenenden çok daha hızlı daraldı. Çarşamba günü yayınlanan resmi verilere göre, ihracat kasım ayında bir önceki yıla göre yüzde 8,7 daralarak ekim ayındaki yüzde 0,3'lük kayıptan daha keskin bir düşüş yaşadı ve Şubat 2020'den bu yana en kötü performansı gösterdi. Veriler, üretim merkezleri Zhengzhou ve Guangzhou da dahil olmak üzere birçok Çin şehrinde yeni COVID kısıtlamalarının olumsuz etkisinin altını çizdi.

Apple tedarikçisi Foxconn, Zhengzhou'daki dünyanın en büyük iPhone fabrikasında kısıtlamalar nedeniyle ortaya çıkan üretim sorunları nedeniyle kasım ayında gelirin yıllık bazda yüzde 11,4 düştüğünü açıkladı.

Şangay Deniz Ticaret Borsası'na göre, Çin limanlarından Avrupa'ya ve ABD'nin batı kıyısına yönelik navlun oranları endeksi kasım ayında ekim ayına göre sırasıyla yüzde 21,2 ve yüzde 21,0 düşerek zayıf dış talep koşulları nedeniyle gerileyen ihracat eğilimini ortaya koydu.

Bu durum, ekim ayındaki 85.15 milyar dolarlık fazlaya kıyasla 69.84 milyar dolarlık daha düşük ticaret fazlası ile sonuçlandı. Söz konusu rakam Şangay'ın kilit altında olduğu nisan ayından bu yana en düşük seviye oldu.

%100

LSV

DÜKKAN

her mandalina doğal*

LÖSEV SATSUMA MANDALİNASI

değildir!

lsvdukkan.com

Elde edilen gelirler Lösemili Çocuklarımızın tamamen ücretsiz tedavilerine aktarılmaktadır.

LÖSEV KURULUŞUDUR

* **Doğal**: Kanserojen; tarım ilacı kalıntısı, sarartan etilen gazı, kabuğundaki gözenekleri kapatan parafin kaplama yoktur.

Doruk Un Türk ununu dünyaya ulaştırıyor

Türkiye'nin ev sahipliğinde Ukrayna'dan tahıl ve gıda maddelerinin güvenli sevk edilmesini sağlayacak 'Tahıl Koridoru' anlaşması kapsamında Türkiye'nin un tedarikçisi olarak seçilen Doruk Un, Ukrayna'dan Tekirdağ Limanı'na gelen buğdayı teslim alarak, fabrikasında işlenmesi sonrasında buğday unu olarak Yemen'e güvenli bir şekilde ulaştırılmasında rol oynayacak. Ukrayna üzerinden Tekirdağ'a ulaşan gemide yer alan 40 bin mt/ton buğdayın, Doruk Un fabrikasında işlenmesine başlandı. İşlem sonrasında Kasım ayının ikinci yarısında tekrar yüklemesi yapılacak olan unlar, Yemen'de yardıma muhtaç kişilere dağıtılmak üzere sevk edilecek. Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP) tarafından Türkiye'deki un tedarikçisi olarak seçilen Doruk Un, Kasım 2022'den itibaren 2023'ün ilk yarısına kadar başta Yemen olmak üzere Afganistan gibi yardıma muhtaç diğer ülkelere gıda tedariki projesinde yer alacak.

Türk unu ihracat pazarında varlığını artırarak, sürdürecek

Küresel gıda fiyatlarının dengelenmesini sağlayacağı için tüm dünya tarafından ilgiyle takip edilen anlaşma kapsamında Doruk Un, arz ve fiyat dengesinin yeniden sağlanarak global gıda krizinin önüne geçilirken Türk ununun da ihracat pazarlarında varlığını arttırarak, sürdüreceğine dikkat çekiyor. Ukrayna, yıllık 25 milyon ton üretimi ile dünyanın dördüncü büyük tahıl ihracatçısı iken Rusya 85 milyon ton üretimi ile dünyanın en büyük buğday ihracatçılarından biri. Ukrayna ve Rusya, Afrika'nın buğday ihtiyacının yüzde 40'ını sağlıyor. Dünyanın en önemli iki tahıl üreticisi ülkenin ürünlerini ihraç edememesi ve fiyatlardaki artış sebebiyle özellikle yoksul Afrika ülkelerinde milyonlarca insanın hayatının tehlikede olduğunu belirten Doruk Un Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Gürsel Erbap, oluşan gıda koridoru ile birlikte sürecin toparlanması adına ciddi bir adım atıldığını belirtti.

"Aynı zamanda sosyal sorumluluk projesi"

Doruk Un Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO'su Gürsel Erbap, özellikle açlık ve yoksullukla mücadele eden bölgelere yardım olarak gönderilecek unların üretilmesinde rol oynadıkları bu projeyi ticari bir amacının yanında sosyal sorumluluk projesi olarak da gördüklerinin altını çizdi. Ekonomik zorluklardan dolayı gıdaya erişimin zorluklarını yaşayan yoksul ülkelerin lojistik sorunların yanında bölgesel anlaşmazlıkların da etkisinde kaldığını belirten Erbap, Dünya Gıda Programı(WFP) ve BM gibi savaşın ve yoksulluğun olduğu bölgelere yapılan gıda yardımlarının önemli bir bölümünün Türkiye'den karşılandığını ifade etti.

Güneydoğu Anadolu Bölgesinin 11 aylık ihracatı 11.3 milyar dolar

TİM Başkan Vekili ve Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri (GAİB) Koordinatör Başkanı Ahmet Fikret Kileci, bölgenin 11 aylık ihracat rakamlarını açıkladı. Buna göre bölge ihracatı Ocak-Kasım döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 6.5'lik artış gösterdi ve 1.3 milyar dolar rakamına ulaştı.

Ahmet Fikret Kileci açıklamasında, ihracatın ülke ekonomisindeki önemine de vurgu yaptı ve "Ekonomimiz 3. çeyrekte yüzde 3.9 büyüdü. Net ihracatın büyümeye katkısı ise 0.7 puan oldu. Yani büyümenin yüzde 17'si net ihracat kaynaklı. İhracat, üretim ve istihdam demektir. Rekabetçi ürünlerle ihracatımızı büyütmek ve daha katma değerli hale getirmek için markalarımızla birlikte büyük bir uğraş veriyoruz" değerlendirmesinde bulundu. Güneydoğu Anadolu Bölgesi, güçlü sanayisi, geniş tarım arazileri ve gastronomisi ile Türkiye ekonomisine değer katmaya devam ediyor. Bölgenin ihracat tarafında yakaladığı büyüme trendi ise devam ediyor. Kileci, bölgenin 11 aylık ihracat karnesi hakkında bilgi verdi. 2022'nin Ocak-Kasım döneminde gerçekleşen ihracatı 11.3 milyar dolar, aynı dönemde 2021 yılına göre yakalanan büyümeyi ise yüzde 6.5 olarak aktardı. Markalarında bu konuda güçlü bir bilinç ve çaba olduğunu söyleyen Kileci, "İhracatçılarımızın bu gayretine devletimiz de çeşitli enstrümanlarla katkıda bulunuyor. Türkiye'nin ilerleyen yıllarda ihracatını daha katma değerli hale getireceğine ve ekonomiye sunduğu katkının daha da artacağına inanıyoruz. Sorumluluklarımızın bilincinde olarak bütün gücümüzle ve ihracatçı markalarımızla bu amacı gerçekleştirme uğraşı içindeyiz" dedi.

"11.3 milyar doların 9.6 milyar doları Gaziantep'ten"

Bölgenin birinci, Türkiye'nin ise altıncı büyük ihracatçı şehri olan Gaziantep'in gösterdiği performansa da değinen Ahmet Fikret Kileci, bölgenin 11.3 milyar dolar olarak gerçekleşen Ocak-Kasım ihracatının 9.6 milyar dolarının Gaziantep'ten gerçekleştiğini aktardı. Gaziantep'te ihracatın ithalatı karşılama oranın son 12 ayda yüzde 121.1 olduğuna dikkat çeken Kileci, dünyadaki gelişmelere anında entegre olan bu şehrin ihracatçılarının, gayretleri ile bölgeye ve ülkeye net döviz girdisi sağlamaya devam edeceklerini kaydetti. Globalde seyreden yüksek enflasyon ve Avrupa'da baş gösteren resesyona ilişkin de değerlendirmelerde bulunan Kileci,. piyasadaki siparişlerin daralmasına rağmen ilk 11 aylık periyotta ihracatı bölgelerinde bir önceki yıla göre yüzde 6.5 artırdıklarına ve böylelikle tüm zamanların en yüksek değerine ulaştıklarına dikkat çekti. Yaşanan zorlukları aşmak ve ihracatta yaşadıkları ivmeyi kaybetmemek adına GAİB olarak faaliyetlerini sürdürdüklerini dile getiren Kileci, tüm sektörlere yönelik Alım Heyetleri ve Sektörel Ticaret Heyetleri düzenlediklerini belirtti. Bu yolla yeni ihraç kapıları ve yeni alıcılar peşinde olduklarını aktaran Kileci, "Bu adımlar orta ve uzun vadede bölgemize yeni pazarlar kazandıracaktır. Öte yandan, finansmana erişim, ihracatçılarımızı zorlayan önemli konular arasında yer alıyor. Geçtiğimiz günlerde TCMB aldığı kararla faizleri tek haneye indirdi. Atılan bu adımın piyasada da karşılık bulmasını ve ihracatçımızın finansmana erişiminin daha mümkün hale gelmesini temenni ediyorum" diye konuştu.

En büyük üç ihracat pazarı: Ortadoğu, Avrupa Ve Afrika

Kasım ayı ihracat rakamlarından da söz eden Ahmet Fikret Kileci, buna göre Bölgenin Kasım ayı ihracatının 1.1 milyar dolar olarak gerçekleştiğini ve Gaziantep'in tek başına 928 milyon dolarlık ihracat yaptığını dile getirdi. Kasım ayında bölgenin diğer ihracatçı şehirlerini ise şöyle sıraladı: Kahramanmaraş 120 milyon dolar, Mardin 94.5 milyon dolar, Malatya 48.5 milyon dolar, Şanlıurfa 31.9 milyon dolar, Diyarbakır 24.5 milyon dolar, Adıyaman 9.4 milyon dolar ve Kilis 8.3 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. Yüzde 42.5 ile Ortadoğu ülkeleri, yüzde 16.1 ile AB ülkeleri ve yüzde 14.2 ile Afrika ülkeleri ihracatta en çok pay sahibi bölgeler oldu. Ticaret Bakanlığı uzmanlarını, Eximbank'ın ve İhracatı Geliştirme A.Ş'nin yetkililerini 20 Aralık'ta Birlik Hizmet Binasında ağırlayacaklarını da söyleyen Kileci, söz konusu organizasyonda ihracatçıya verilen yeni desteklerin ve finansman araçlarının tanıtılacağını kaydetti.

DÜNYA
Sayı: 12974
8 Aralık 2022

KURUCUSU
Nezih DEMİRKENT

DÜNYA Eko Basım Yayın Dağıtım Tic. ve San. A.Ş. adına İmtiyaz Sahibi
Didem DEMİRKENT

CEO
Burcu KÖSEM

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Gürhan DEMİRBAŞ

Görsel Yönetmen
Erdal BAYRAKTAR

Dünya Online Yönetmeni
Tarkan Temur

Reklam Müdürü
Sait RAVANOĞLU

Satış ve Dağıtım Müdürü
Mustafa DEMİR

Abone Müdürü
Tolga DEMİRBAŞ

Bilgi Teknolojileri Müdürü
Tarık KAYA

Yayına Hazırlık

DÜNYA ajansd
Online satış sitesi
www.dunyastore.com

Merkez
Eski Büyükdere Cad. No:37 Kat: 4
Maslak İş Merkezi 34485
Sarıyer / İstanbul
Tel: 0(212) 285 10 12/14
Web: www.dunya.com
E-posta: dunya@dunya.com

Baskı
Dünya Eko A.Ş.
Tuna Cad. Alkaya Sok. No: 11
Küçükçekmece - İstanbul
Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım A.Ş.

İMO Adana Şubesi, "Konut Sorunu ve Barınma Hakkı" Konferansı düzenliyor

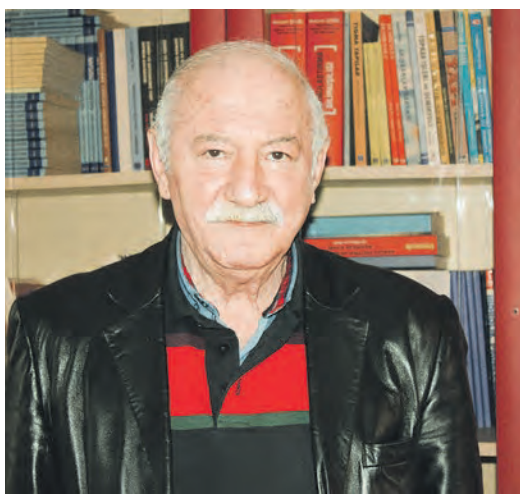

İnşaat Mühendisleri Odası (İMO) Adana Şubesi, "Konut Sorunu ve Barınma Hakkı" Konferansı düzenliyor. 1989-1993 dönemi Ankara Belediye Başkanı olan ve döneminde ülkemizin ilk toplu konut projesini hayata geçiren Murat Karayalçın ile Şehir ve Bölge Plancısı Akın Atauz'un konuşmacı olduğu konferans, 10 Aralık Cumartesi günü saat 14.00'de, Adana Büyükşehir Tiyatro Salonunda yapılacak. İMO Adana Şube Başkanı Hasan Aksungur, yaptığı açıklamada, ülkemizde etkisini her geçen gün daha da artıran ekonomik krizin, emeklilerin ve emeğiyle geçinen kesimlerin yaşam koşullarını giderek zorlaştırdığını, geçim sıkıntısı, barınma sorunu, fahiş kira bedelleri ile boğuşmasına neden olduğunu ifade etti. Konut fiyatları ile emek geliri arasındaki makasın giderek açıldığını söyleyen Aksungur, günümüzde dar gelirlilerin, orta gelir sahiplerinin konut alabilmesinin artık bir hayale dönüştüğünü belirtti. Araştırmaların ülkemizde düşük gelirli hanelerin konut sahipliğinde, büyük bir gerileme olduğunu gösterdiğini ifade eden Aksungur "Artan konut fiyatları konut sahibi olmayı imkansız hale getirirken, diğer yandan kiralar için istenen astronomik rakamlar pek çok kesim için çözülemez bir barınma sorunu yaratıyor" dedi.

"Konut sorunu ve barınma hakkıyla ilgili çalışmaya ihtiyaç var"

Emekçilerin konut sahibi olmasının zorlaştığını söyleyen Hasan Aksungur, ülkemizdeki mevcut yapı stokunun yüzde 60'ının mimarlık ve mühendislik hizmeti almamış olmasına, 10 milyonun üzerinde yapının sağlıksız ve afetlere karşı dayanıksız olmasına karşın, bu yapılarla ilgili planlı ve programlı bir çalışma yürütülmediğine dikkat çekti. Bu gerçek altında TOKİ'nin 'Sosyal Konut Projesi' ile konut sorununun çözüleceğinin iddia edilmesinin inandırıcı olmaktan çok uzak olduğunu ifade etti. İnşaat Mühendisleri Odası olarak konut sorunu ve barınma hakkının, tüm kesimlerce detaylarıyla değerlendirilmesi gerektiğini dile getiren Aksungur, bu gidişatı engelleyecek karşı çıkışları oluşturmaya; tüm yurttaşlara eşit, sağlıklı, güvenlikli yaşama koşullarında nitelikli yaşam çevreleri sağlamakla yükümlü devletin, bu yükümlülüğünü yerine getirmesi için çalışma yürütmeye had safhada ihtiyaç olduğunun altını çizdi.

OTSO'dan 2. OSB atağı

Yıllardır sürüncemede kalan 2. Organize Sanayi Bölgesi'ni bir an önce yatırımcıları açmak için Ordu Ticaret ve Sanayi Odası (OTSO) bünyesinde ortak çalışma grubu kuruldu. Toplantıya Ordu TSO Yönetim Kurulu Başkanı A. Levent Karlıbel, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürü Osman Zeki Ardahanlıoğlu, Ordu Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanı İlhan Yılmaz, OSB Müdürü Olgun Topkaya, Ordu Büyükşehir Belediyesi Harita ve Kamulaştırma Müdürü Murat Aygün, Ordu Büyükşehir Belediyesi Hukuk Müşaviri Melek Yılmaz ve Ordu TSO Yönetim Kurulu üyeleri katıldı. Mevcut durum tespiti yapılan ve izlenecek yola karar verilen toplantıda görevler paylaşıldı. Bu yıl içinde 1'nci etabın teknik projeleri tamamlanarak 2023 yılı Mart ayı başlarında altyapı işlerine başlanması planlandı. Toplantıdan sonra değerlendirmelerde bulunan Ordu TSO Yönetim Kurulu Başkanı A. Levent Karlıbel, aksayan ve sorun yaratan noktaları tespit ettiklerini, OBB ve Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nce ortak çözüme gideceklerini belirtti. Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü'nün, Bakanlık nezdinde işlerini takip ederken, OBB ulaşım ve altyapıyı kısa sürede bölgeye ulaştıracağını ve parsel yollarını açacağını ifade eden Karlıbel, "Bizler de iş ve aş sahası açan yatırımcılara destek olmak, sorunlarını çözmek ve İşlerini kolaylaştırmak için üzerimize düşeni yapacağız. Talep toplayarak, önceliği Ordulu yatırımcılara verecek ve katma değeri yüksek ürünler üretecek firmaları tercih ederek aktif bir organize sanayini 2023 içinde şehrimize kazandıracağız" diyerek, katılımcılara teşekkür etti. Toplantıdan çıkan karar doğrultusunda oluşturulan ortak çalışma grubu her 15 günde bir toplanarak bilgi paylaşımı ve iş takiplerini sürdürecek.

Kiğılı Home ev tekstilinde yeni alternatifler sunuyor

Türkiye'nin erkek giyim markası Kiğılı, ev tekstili sektörüne yeni bir soluk getiren "Kiğılı Home" atılımıyla yaşam alanlarını modern, kaliteli ve şık tasarımlarla buluşturuyor. Değişen trendler ve yaşam şekilleri, en az kadınlar kadar erkeklerin de bilinçli alışveriş yaptığını, erkeklerin giyimlerinde kendilerine gösterdikleri özen ve tarzı evlerine de kalite, renk, desen ve çeşitlilik şeklinde yansıtmak istedikleri gösteriyor. Bu farkındalıkla Türkiye'nin erkek giyim markası Kiğılı, ev tekstilinde global trendleri minimal ve özgün çizgilerle buluşturan ilk Kiğılı Home mağazasını Ankara Etlik Forum AVM'de açtı. Kiğılı Home, "evinize yakışan" mottosuyla evine değer veren, mutlu ve huzurlu yaşamak isteyenlere geniş ürün yelpazesi ile alternatifler sunuyor. Kiğılı Home, geleneksel çeyiz ve ev tekstili alışveriş anlayışına yenilikçi bir yorum getiriyor. Mağaza konsepti ve ürün konumlandırması 'Ev Hali' ve 'Evlilik Hali' olarak iki farklı başlık altında toplanan Kiğılı Home'da her zevke hitap eden tasarımlar göze çarpıyor.

Hazırlanan koleksiyon ile mağazada; pijama, havlu, nevresim, yastık, yorgan, yatak örtüsü, masa örtüsü, iç çamaşırı, çorap, terlik gibi sıklıkla tercih edilen ürünlerin yanı sıra kravat, kemer, cüzdan, valiz gibi tamamlayıcı ürünler, mutfak ve banyo ürünleri, yaşam alanlarının her köşesinde zevkle kullanılacak dekorasyon ürünleri dâhil geniş bir koleksiyon yer alıyor. Erkeklerin içinde kendini rahat hissedebileceği, şık ve farklı doğal malzemelerden üretilmiş, yok denecek kadar hafiflik hissi veren pijamalar, pijamaların üzerine rahatlıkla giyilebilen, yumuşacık ve sıcak tutan triko rob'lar, bambu ve yüzde 100 pamuk olarak hazırlanan iç çamaşırları ise öne çıkan parçalar olarak kendini gösteriyor. Koleksiyonda ayrıca İskandinav esintileri ile tasarlanmış nevresim takımları, ısı ve nem dengeleyici özelliğe sahip kaz tüyü yorgan ve yastıklar, duş jeli, kolonya, parfüm ve roll on'dan oluşan kişisel bakım ürünleri ile evlenecek çiftler için çeyiz sandıkları gibi oldukça geniş ürün yelpazesi yer alıyor.

All4Pack 2022'ye Türk şirketleri damga vurdu

Üretim teknolojisini ve ihracatını sürekli geliştiren Türkiye karton ambalaj sektörü Avrupa'nın en büyük fuarlarından biri olan ambalaj malzemeleri, makineleri ve paketleme fuarı All4Pack 2022'ye 56 firma ile çıkarma yaptı. Paris'te 44'üncüsü düzenlenen fuarda İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'nin organizasyonu ile milli katılım gösteren 30 şirketin yanı sıra toplam 56 firma, ürün ve tasarımlarıyla katılımcılardan yoğun ilgi gördü. Avrupa'nın en önemli karton ambalaj üreticileri arasında yer alan Türkiye karton ambalaj sektörü, yaptığı yatırımlarla dikkatleri üzerine çekerken, katıldığı All4Pack 2022 Fuarı ile de ürünlerini dünya arenasında görücüye çıkardı. İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği'nin Türkiye milli katılımını 8. kez organize ettiği fuarda, Türkiye'yi İstanbul İhracatçı Birlikleri, İstanbul Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Erkan Özkan, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Alican Duran ve İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sekreter Vekili Doğuş Tozanlı temsil etti. 4 gün boyunca firmalarının ürünlerini sergilediği fuarı T.C. Paris Başkonsolosu Serdar Belentepe ve Paris Ticaret Başmüşaviri Murat Gören ziyaret ederek, katılımcı Türk firmalarına desteklerini sundu. Uluslararası ambalaj profesyonellerinin akınına uğrayan Türkiye pavilyonu tasarımıyla göz doldururken

hem katılımcıların hem de ziyaretçilerin takdirini topladı.

"Yeni iş birlikleri ve bilinirliğin artması için önemli bir fuar"

Üretim süreçlerini ve kapasitesini sürekli olarak geliştiren Türkiye karton ambalaj sektörü, krizlere karşı hızlı aksiyon alan yapısıyla istikrarlı büyümesini sürdürürken katıldığı All4Pack 2022 Fuarı ile de bilinirliğini artırmaya devam etti. Ülkemizin karton ambalaj sektörünü uluslararası pazarda temsil eden ve ihracat rakamlarının en üst seviyeye çıkması için çalışmalarını hız kesmeden sürdüren İstanbul Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Başkanı Erkan Özkan, fuar boyunca Türk firmalarının yanında yer aldı. Başarılı bir fuarın daha geride kaldığını belirten Erkan Özkan, "Hem yeni iş birliklerine olanak sağlaması hem de bilinirliği artırması açısından fuarların çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Burada sektörümüzün gücünü göstermiş olduk. Üreticilerimiz başarılı yatırımlar ve emin adımlarla dünya arenasında daha çok yer almaya devam edecek" değerlendirmesinde bulundu.

Elektra Elektronik yeni makine yatırımıyla ihracatını artıracak

Türkiye'de alçak gerilim trafo ve reaktör sektörünün lider firması konumunda olan Elektra Elektronik, 2023'te üretimde kapasite artışı için yeni makine yatırımı yapmayı planlıyor. Böylece hem yurt içinde hem de yurt dışında mevcut pazar payını daha da artırmayı amaçlıyor.

Üretim kapasitesi, çalışan sayısı ve ihracat oranıyla öne çıkan, 2022 yılında döviz bazlı yüzde 35 büyüme sağlayan Elektra Elektronik, Avrupa'da ve Türkiye'de yaşanan resesyona rağmen 2023 yılında yüzde 25 büyüme hedefliyor. Elektra Elektronik Genel Müdürü Armağan Şakar, toplam cirolarının yüzde 45'ini ihracatın oluşturduğunu açıkladı. 2022 yılında Ar-Ge merkezi olduklarını ve cirolarının yüzde 3'ünü bu alandaki çalışmalara ayırdıklarını söyleyen Şakar, 2023 yılında bu kapsamda ürün geliştirmeye ağırlık vereceklerinin altını çizdi. Türkiye'den 6 farklı kıtada 60'ı aşkın ülkeye trafo ve enerji kalitesine yönelik elektronik ürünler ihraç eden Elektra Elektronik, 2022 yılında döviz bazlı yüzde 35 büyüme gösterdi. 43'üncü yılına gireceği 2023'te üretimde kapasite artışı için yeni makine yatırımı yapmayı planlayan şirket, bu sayede hem yurt içinde hem de yurt dışında mevcut pazar payını daha da artırmayı hedefliyor. Şirketin 2022 yılını değerlendiren ve yeni yıl hedeflerini açıklayan Şakar, Avrupa'da ve Türkiye'de yaşanan resesyona rağmen 2023 yılında yüzde 25 büyüme öngördüklerini belirtti.

Avrupa'daki rakipleriyle yarışacak ölçüde pazar payı hedefliyor

Elektra Elektronik olarak 2022 yılında pazar paylarını ve istihdamı artırdıklarını ifade eden Armağan Şakar, 2023 yılı için koydukları yüksek hedefleri yakalamak ve artan pazar payına paralel olarak öngördükleri teslim tarihlerine uymak için makine yatırımı yapma kararı aldıklarını ifade etti. Özellikle Avrupa'daki rakipleriyle yarışacak ölçüde pazar payına sahip olmak istediklerini dile getiren Şakar, pandemi ve sonrasında Çin'in yaşadığı tedarik sorunlarının halen devam ettiğini, bu nedenle Çin'den ürün alan birçok Avrupa firmasının yeni tedarikçi arayışını sürdürdüğünü belirtti. Bu durumun kendileri için bir fırsata dönüştüğüne dikkat çeken Şakar, "Yıllardır görüştüğümüz birçok firmanın tedarikçisi olduk. 2022 yılında yurt dışında katıldığımız fuarlarla tohumlarını attığımız bu sürecin 2023'te de meyvelerini vereceğini düşünüyoruz" dedi.

İnovatif ürünler geliştirmeye ağırlık verilecek

2022 yılında Ar-Ge merkezi olduklarını ve cirolarının yüzde 3'ünü bu alandaki çalışmalara ayırdıklarını söyleyen Armağan Şakar, 2023 yılında bu doğrultuda inovatif ürünler geliştirmeye odaklanacaklarını belirtti. Şakar, bu sene Türkiye içinde yeni bölge temsilcileri atayarak farklı bölgelerde daha aktif rol oynamaya başladıklarının altını çizdi. Ar-Ge merkezi olmalarıyla birlikte Ar-Ge ekibinin sayısını da artırdıklarını aktaran Şakar, 2023'te bu kapsamda ihtiyaca yönelik kalifiye çalışan sayılarını da artırmayı planladıklarını ifade etti. Toplam cirolarının yüzde 45'ini ihracatın oluşturduğunu ve 2022 yılında bir önceki yıla kıyasla Güney Amerika cirosunda önemli bir artış yaşadıklarını bildiren Şakar; yaptıkları pazar araştırmaları ve müşteri ziyaretleriyle yeni numune çalışmaları alma imkanı yakaladıklarını, numune onaylarını aldıkları firmaların stok siparişlerini verdiklerini, bu sayede Güney Amerika'nın ihracat cirosunun toplam ihracat rakamının yüzde 10'unu karşıladığını dile getirdi. Toplamda altı Güney Amerika ülkesinin portföylerine girdiğini belirtti.

Hafele Concept dünyadaki konut satışını domine edecek

Türkiye ve dünya çapında mobilya ve mimari donanımlar alanında yenilikçi ürünleri ve akılcı çözümleriyle bilinen Hafele, Türkiye'de başarılı çalışmalarına devam ediyor. Hafele Concept iş modeliyle büyüme ivmesini sürdüren şirket, bu yıl ilk kez katıldığı UNICERA Fuarı'nda sergilediği yeni banyo vitrifiye, duş, batarya ve aksesuar grupları ile mutfak ankastre ürün grubundan oluşan 2022 koleksiyonuyla büyük beğeni topladı. Önümüzdeki yıl, 100'üncü yıllarını kutlamaya hazırlandıklarını söyleyen Hafele Türkiye ve Bölge Ülkeler İcra Kurulu Başkanı Hilmi Uytun, "Türkiye'de geliştirdiğimiz Hafele Concept modeli sayesinde konutların satış sebebi olduk. Şu anda toplamda 31 bin konutta numune dairelerdeyiz. 2023'te bu sayının 100 bini aşacağını öngörüyoruz. Son iki yıldır üst üste büyüme rekoru kırdığımız Türkiye'de 2023'te tekrar çok hızlı büyümeye geçeceğiz" dedi.

Dünyanın en büyük ikinci ihtisas fuarı olan UNICERA İstanbul- Seramik Banyo Mutfak Fuarı, Bu yıl 7-11 Kasım tarihlerinde İstanbul Fuar Merkezi'nde gerçekleşti. Hafele, yerli ve yabancı olmak üzere 100 binin üzerinde ziyaretçiyi ağırlayan fuara, bu yıl ilk kez katıldı. Yeni koleksiyonlarıyla büyük beğeni toplayan şirket, 5 gün boyunca yeni çözümlerini ziyaretçileriyle paylaştı. Fuara çok özel hazırlandıklarına dikkat çeken Hilmi Uytun, "Koleksiyonlarımız büyük ilgi gördü. Ürünlerde rengin fark yarattığına inanan bir firmayız. Dolayısıyla o renk etrafında bütün işleri, bütün mekânları sistemsel bir yaklaşımla çözüyoruz" diye konuştu.

"Konutta önemli bir satış argümanıyız"

Hilmi Uytun, konuttaki en büyük paydaşlarının mimarlar ve müteahhitler olduğunu, onlarla yaşam alanlarındaki insan deneyimini bütünleştiren bir iş fikri geliştirdiklerinden söz etti. Konuta sistemsel yaklaşıp renk ve stilleri bir araya getirdiklerine dikkat çeken Uytun, "Markalı konutların neredeyse tamamında varız. Satışı destekleyen ve markaya güç katan bir konseptten bahsediyoruz. Müteahhitlerimiz ve üretici iş ortaklarımız ile bu fikrin dünyaya açılacağını öngörüyoruz" şeklinde konuştu.

TruKKer, Polonya ve Kazakistan ile operasyonlarını genişletiyor

Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın en büyük karayolu taşımacılığı platformu TruKKer, büyüme planları doğrultusunda; Türkiye'den AB ve BDT ülkelerine, gelişmekte olan nakliye operasyonlarını daha da çeşitlendirmek için Polonya ve Kazakistan'daki genişleme planını açıkladı.

TruKKer'ın Kurucusu ve CEO'su Gaurav Biswas yaptığı açıklamada, "Polonya ve Kazakistan, Avrasya'nın kesişme noktasında, Kuşak ve Yol güzergahı üzerinde stratejik bir konuma sahip. Polonya'nın rahat ulaşım imkânları, düşük navlun maliyetleri ve küresel olarak 28'inci sırada yer alan yüksek lojistik performans endeksi, TruKKer'ın Avrupa tedarikine erişmesi için uygun koşulları sağlıyor. Kazakistan ise Doğu, Batı Avrupa ve Orta Asya'ya yayılmış olan ticaret yolları sayesinde bölge ekonomilerin dolaşım sistemi ve bölgesel bir merkez işlevi görmesini sağlıyor" diye konuştu.

Türkiye'de uzun mesafeli bölgesel rotalara odaklanarak büyük bir gelişme kaydeden, kökeni Körfez Arap Ülkelerine dayanan şirket, Mubadala, STV, ADQ ve IFC gibi büyük kurumsal yatırımcılar tarafından da destekleniyor.

KODU TARAYIN

EFT SAATİ KAÇACAK DİYE

APAR TOPAR İŞLEM YAPMAKTAN BIKMADINIZ MI?

Kodu okutup görüntülü görüşmeyle hemen Vakıf Katılımlı olun, 17.20'ye kadar EFT yapmanın konforunu yaşayın. Üstelik ücretsiz!*

* Dijital kanallarımızdan yapılacak işlemlerde geçerlidir.

VAKIF KATILIM
Ortak geçmiş, ortak gelecek.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr